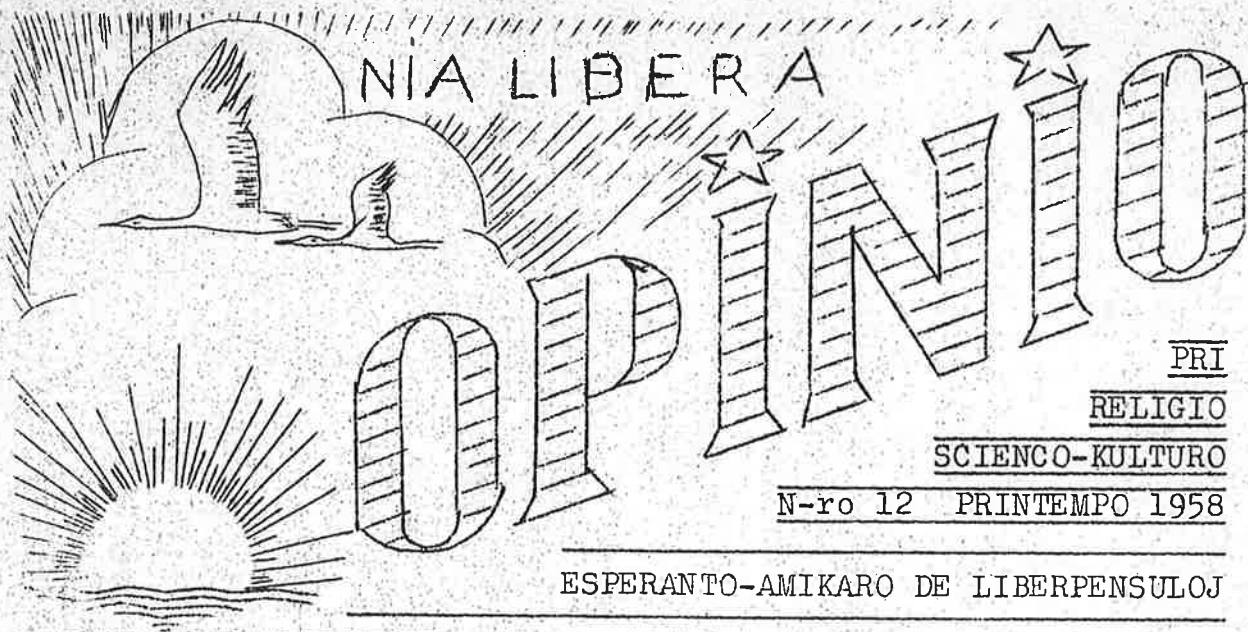

LA GEOFIZIKA JARO

Malgraŭ la multaj diversaj diferencoj kaj malvarma milito inter la nacioj aŭ la du grandaj potencblokoj, pli ol 30 000 sciencistoj el 64 nacioj unuiĝis en scienca entrepreno, kiu staras en servado de la GEOFIZIKA JARO.

Ekde la unua de Julio 1957 ĝis fino de la jaro 1958, per koncentraj klopodoj la sciencistaro provas malkovri la ankoraŭ ekzistantajn sekretojn de nia planedo.

La termino GEOFIZIKO estas relative nova kaj ekzistas nur ĉirkaŭ cent jaroj. Sed la fako mem estas pli malnova, jam antaŭ 2300 jaroj Aristoteles la "METEOLOGIA" verkis, en kiu li kolektis la scion de la grekoj pri geofiziko. Unu grava tasko de la geofiziko estas la esploro pri fizikaj procezoj sur nia terglobo kaj en la superaj tavoloj de la tera atmosfero (JONOSFERO). Ampleksa estas la observo kaj esploro de la suno kaj la luno, kiuj multflanke influadas nian planedon. Precipe la sunmakuloj, la erupcioj sur la sunsurfaro - kiuj rezultatas gigantaj gazonuboj - allogas la intereson de ĉiuj observatorioj. Estas mirinde, ke jam antaŭ 2000 jaroj ĉinaj astro-nomoj observis la grandajn makulojn sur la suno. En Eŭropo, laŭ historio, Galilei estis la plej unua, kiu malkovris la makulojn pere de sia ĵust inventita teleskopo. La tiatempaj kontraŭuloj de Galilei kaj la potenca kristana eklezio akre atakis la novproklamitajn tezojn, kiuj ne akordiĝis kun la diraĵo de la ekleziularo.

Huntempe, ĉiuj iamaj atakitaj kosmologiaj malkovroj estas generale akceptitaj de ĉiu, kaj dank' al la plej modernaj esplorinstrumentoj - pere de tiuj sciencistoj pli kaj pli senvualas la universon, - la homa scio paŝon al paŝo pli kompletigas.

Parolante pri SCIO, prave liberpensuloj kaj ateistoj povas akcenti la materialistan filozofion, kiu provas respeguli al ni la plej objektivan bildon pri la materia mondo. Oni povas diri ĝin, ke, se ĉiuj sciencistoj intencus firme serĉi la ekzistadon de la religia ĉielo kaj loĝejo de la granda Dio en la vasta kosmo, neniu de ili trovus kontentigan rezultaton. Ja, oni eĉ povas aserti, ĵupli modernaj fariĝas la esplorinstrumentoj, despli malmoderna sin prezentas la mezepoka kredo al supernaturaj estaĵoj. Tamen, ni ne priiradu homan kredon al abzurdaĵoj, kiujn homoj elpensis parte pro

b.t.

nescio pri fizikaj, biologiaj, materiaj kaj aliaj normalaj leĝoj. Iam historio, ĉiu popolo havis kaj ankoraŭ havas propran kredon kaj imagon al mistiko, mistero kaj mitologio. Studi ĉi tiun religiihistorian pasintecon estas tre interesa, sed ekkoninte la falson pri la antaŭdiritaj punktoj, klera homo devus havi la kuraĝon konsekvence disrompi internan kontakton kun infaneca kredo kaj agi por la ekkoninta vereco kaj spirita progreso, ankaŭ tiam, se pro tio li estus perdinta tradician kulton kaj moron.

ED.UO.

Nekavante laboron mi sidis en mia loĝejo sola kaj enuis pro manko de interesa libro. Sed jen, en libroŝranko staris malnova biblio de miaj gepatroj, kiun mi ne tuŝis longtempe. Mi nun denove legis la antikvajn historiojn pri Adamo kaj Eva, Pri Kain kaj Abel, kaj ankaŭ pri Noa, kiam li konstruis sian arkeon. En lernejo mi lernis, ke li enloĝigis en

la arkeon ĉiujn bestojn de la mondo po unu paro. Leginte la sepan

ĉapitron de la unua libro de Moses mi ekmiris, ke tie estas presite, ke li enloĝigis en la arkeon la malpurajn bestojn nur unu paro, sed la purajn bestojn kaj la birdojn po sep paroj.

Cu vi povas diri al mi la diferencon inter puraj kaj malpuraj bestoj? Tion mi ne sciis tiatempe. Mi nur sciis, ke judoj ne manĝas porkaĵon.

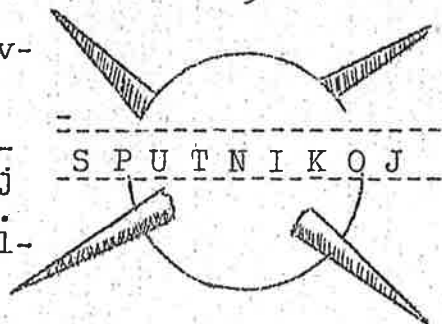
La sekvintan tagon mi iris al la sinagogo de nia urbo por peti sciigon. Oni estis tre afabla al mi kaj respondis, ke oni povas paroli kelkajn horojn pri tiu temo. Bedaŭrinde baldaŭ komencis la dioservo kaj neniu havis tempon por mi. Kion mi faru?? Mi ekmarŝis al la biblioteko en la urbdomo. Tie mi ŝercis en vortlibroj kaj finfine mi trovis la ĝustan respondon. Ĝi staris ankaŭ en la biblio, en la dekunua ĉapitro de la tria libro de Moses. La puraj bestoj estas tiuj, kiuj estas remaĉantoj kaj havas fenditajn kufojn, ekzemple bovoj kaj ŝafoj. Nur tiujn la homoj manĝu. La listo pri manĝindaj bestoj komencis kun kunikloj kaj leporoj, pri ili estas presite, ke ili estas remaĉantoj. Mi ne volis kredi tion. Mi demandis pri tio miajn amikojn, miajn konatulojn, mi demandis kelkajn viandistojn, mi demandis negociston kiu vendas leporojn kaj anserojn, sed vane neniu povis doni al mi precizan respondon. Vespere mi vizitis kuraciston por bestoj. Sinjorino malfermis la pordon. Bonege mi jam scipovis paroli mian frazon: Cu vi povas diri al mi, ĉu leporoj kaj kunikloj estas remaĉantoj? La sinjorino respondis: "Certe, kompreneble, estas ja legeble en la biblio, ke ili apartenas al la remaĉantoj". Sed voko, devena el apuda ĉambro eksonis: "Ne, ili NE estas remaĉantoj"! Estis la doktoro, kiu ankaŭ aŭdis mian demandon. Feliĉe mi nun saĝiĝis. La sekvintan tagon mi tamen iris al la zoologiabestarejo por peti certan informon. Tie mi havis grandan feliĉon, en la ĉambro sidis studento, kiu al mi precize respondis, ke kunikloj kaj leporoj ne estas remaĉantoj, sed ili estas mordetuloj.

Por ke neniu dubu, mi ankaŭ skribis al respondsinjoro de la radiostacio RIAS en Berlin, kiu al mi reskribis: Kara aŭdanto, koran dankon pro via skribaĵo, Jes MOSES e r a r i s, leporoj kaj kunikloj ne estas remaĉantoj!

K.Jakszt, BERLIN

Noto: Erari estas homeca..... aŭ ĉu la ĉioscipova DIO inspiris falsaĵon al biblioskribintoj ?? ?

Ne estas kulpo de la sciencistoj, ke la vivo de la artefaritaj lunoj estas pritrakitaj precipe kun militaj, politikaj, naciaj kaj aliaj spekulacioj. Do, ankaŭ ne estas kulpo de la sputnik-kreintoj, ke liberpens-

uloj, ateistoj kaj similaj ne-diokredantoj sin okupas kun tiu eminenta, scienca fenomeno.

Sendube, la sovetaj sputnikoj kaj usonaj "esploroj" estas la plej diskutitaj inven-

toj nuntempe. Al la homaro ili donas novajn perspektivojn por konkeri kaj finesplori la universon. Sed krom tio, tiuj satelitoj maltrankviligas la kristanan kredaron, kiu subite devas sperti, ke sputnikoj, raketoj enpenetras en ĉielan spacon, en kiu laŭ infaneca kaj mezepoka kredo, Dio kaj aliaj bibliaj aktoroj devus loĝi. Estas nature, ke pro la revolucia scienca eltrovo denove fariĝas aktuala la demando: Ĉu ekzistas ĉiela paradizo kun postmorta vivebleco por fiduloj? Certe, diokredantoj, precipe nekleraj, facilanime kaj ne-esplorante la demandon diras JES, kvankam neniu okulo vidis kaj neniu orelo ion ajn vidis pri la ekzisto de la ĉiela kaj dia teritorio. Do, konklude, ĉiuj spiritaj imagoj pri postmorta vivo estas fakte senvalora, ja ĉiuj monstroj. Jes, la blinda kredo al postmorta vivo kontentigas revantojn, ĝi donas al ili esperon, same kiel mensoga diagnozo de kuracisto al homo, kiu tre baldaŭ ĉesos vivi.

Prilumigante religiajn historiojn, oni povas konfesi, ke ĉiuj mitologioj respegulas la tiatempajn homajn imagojn kaj spiritajn sentojn. La verkistoj kaj kreintoj de la diversaj religioj estis kapablaj psikologiistoj, kiuj parolis en maniero kaj nivelo kiuj estis facile kompreneblaj kaj akceptindaj de ĉiuj ankaŭ de la plej simplaj popolanoj. Tio kaŭzas, ke precipe la kristana religio havas trajton, karakteron kaj principon, kiuj staras en treega kontraŭo kun la moderna scienca ekkono.

La evoluo en intelektaj kaj sciencaj disciplinoj ne estas haltigeblaj. Koncernante la konkeron de la kosmo, oni diskutas kaj projektas planojn, laŭ kiuj, homoj baldaŭ sukcesos forlasi nian teron, vizitante fremdajn planedojn. En tiu momento, vivantaj homoj staras tie, kie laŭ mezepoka kredo estas loko por animoj de la mortintaj piuloj. Ho, kia komplika situacio por naivaj diofiduloj!

ED.UO.

--- :: ---

Al la nova vereco, nenio estas pli malutila ol malnova eraro.

J.W.v.GOETHE

=== "" ===

NE ĈIU EMAS SERCI !

En nia vilaĝo mi gaje promenas. Jen pastro el domo rapide alvenas, salutas kaj diras kun granda respekto; "Ni ambaŭ iras en sama direkto? Kun iom da miro mi jesas ĝentile, kaj poste ni ankaŭ babilas trankvile.

Vilaĝ-policisto ĉe la strata angulo
tuj pretas kunmarŝi jam kiel kunulo.

Parolas ni kvazaŭ malnovaj amikoj
pri pluva vetero kaj pri la Sputnikoj.

Sed kiam konato de mi nin renkontas,
li miras kaj diras: "He, ĉu vi ne hontas?

Vi iras enmeze de du fi-sinjoroj!"

Responde mi vokas en bonaj humoroj:

"Jesuo ĉe la kruco sen iaj makuloj
jam pendis enmeze de du ĉef-krimuloj!"

Post tiu mallonga klarigo parola
subite mi staras surstrate tutsola.

KASTELANO EL SAARLANDO

P R I J A P A N U J O

Laŭ lastatempa informo, en Japanujo la nombro de kristanoj iom post iom malgrandiĝis, kvankam ĉirkaŭ cent jaroj jam preterpasis ekde la komenco de la propagando por kristanismo en tiu lando.

Ankaŭ al la budhanismo multaj japanoj ne plu kredas, sed la budhana vivsento ankoraŭ nun troviĝas en nia koro. Ĉi tiun vivsenton, kristanaj eklezianoj ne povas aliigi.

Por la kristana eklezio estas malfavora fakto, unue, ke komence de la kristana agado la japana popolo ne estis sovaĝaj indigenoj, due, ke la kristanaj misiistoj en Japanujo trovis jam evoluigintan kulturan nivelon, trie, ke la spirit- kaj religilibereco jam estis garantiita laŭ la konstitucio.

En la historio, la kristana eklezio ofte subigis indigenojn per militaraj armeoj, kiuj estis fidelaj servistoj de la papo. Sed tia sangeca kristanigo en Japanujo ne estis ebla. Krom tio, ĝi ne sukcesis enpenetri en la politikon kaj ne povis influi la edukadon de la junularo. Pro tio, ni japanoj emas opinii, ke la kristanismo estas deca religio, kiu ne volas devigi nin al ĝi kaj, ke ĝi povas gardi la liberecon kaj pacon. Ĉi tie ĝi estas pritraktita kiel tolereman kaj sendanĝeran religion.

En Japanujo la plimulto de la kristanoj devenas el la intelektularo kaj konsistas precipe el junaj studentoj. Parto de ĉi tiuj inteligentaj kristanoj deziras esplori la verecon pri la vivo. Estante en preĝejo ili studas kaj funde pensas pri tiu problemo. Por tiaj kristanoj estas tre malfacile kredi al Kristo.

Mi konas multe de viglaj kristanoj, kiuj fakte ne povas kredi al Dio, ili estas ofte solecaj, ĉar ili nur volas mediti. Iu kristano al mi diris: "La preĝejo ne necesas por mi, la predikoj de pastro estas komikaj". Kelkaj japanaj kristanoj vizitas la preĝejon por kanti belsonajn himnojn aŭ por tie renkonti beletajn fraŭlinojn, sed.... al Dio ili ne kredas.

Ĉi tiu fakto montras al mi klare, ke la moderna civilizacio staras en kontraŭeco kun la kristanismo.

=== :::= PROF. J.S. TOKIO

S V E D I O

Kvankam la religio ĉi tie en Svedio - almenaŭ la ŝtata - ne havas grandan influon inter la laboristaro kaj la preĝejoj preskaŭ estas superfluaĵ - ĉar kutime preskaŭ malplenaj dum la diservoj - tamen la radio eluzas multe da sendtempo por la ĉiutagaj religiaj sendaĵoj, ĝi ja tiel plej efike atingas multnombrojn publikon por disvastigi la "vorton de dio".

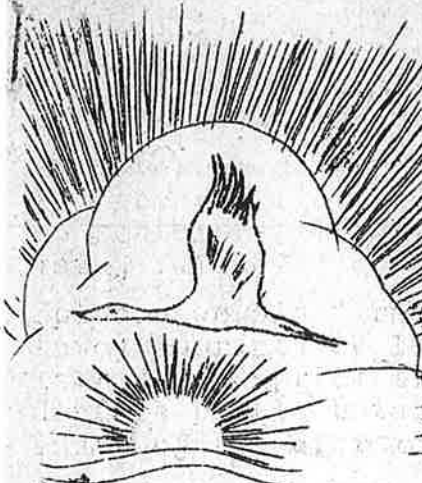
Ankaŭ en la lernejoj ĉiuj gelernantoj estas devigataj partopreni la matenan preĝon (kun malmultaj specialaj esceptoj, por kiuj oni devas havi gravajn kaŭzojn).

Dum la lastaj jaroj eĉ la plej danĝera religifirmao, la katolika, klopodadas kaj sukcesis ennestigi sin en Svedio; ĉiam sciante adapti siajn metodojn laŭ cirkonstancoj, ĝi antaŭ ĉio serĉas influon inter la intelektuloj, ne trovante intereson eĉ la laboristaro. Ĉi tie en Karlstad ekzemple dum kelkaj jaroj, tre modeste komencinte, la katolika komunumo evoluigis al paroĥo kun preĝejo, diservoj, monaĥinoj, ktp. Tre rapide ĝi ankaŭ eltrovas la ŝafojn enmigrintajn de katolikaj landoj kaj antaŭ ĉio ne forgesas admoni ilin al pago de eklezia imposto.

ROSA WIENDL

SE SUNLUMON AMAS VI, ESTU MEM VI SUNRADI'
SENDU EL VI LUMON FOR; - VIVO BRILAS KIEL OR'

KASTELANO

NIA LIBERA

OPINIO

Stadt Dortmund
Fritz-Hüser-Institut
für deutsche u. ausländ.
Arbeiterliteratur

Numero 11

SOMERA ELDONO 1957

INFORMILO DE LA

ESPERANTO-AMIKARO DE LIBERPENSULOJ

P O R R A C I O P E R L I B E R A P E N S A D O

LA LIBERECO DE KONSCIENCO

Depost la tempo kiam la homo konsciiĝis pri sia ekzistado, kiam la homo komprenis ke li estas raciĥava estaĵo, li deziris kompreni la signifon de vivo kaj morto.

Ekeksistis religioj, unue tre simplaj, poste malpli simplaj, kiuj klopodis kontentigi la sciemon de la homoj. La estroj de la religioj pli kaj pli influis la pensadon de la homoj, ili kreis dogmojn kaj postulis kredon. Samtempe ekestis diversaj religioj kaj ĉiu religio deklaris ke ĝi nur posedas la VERON kaj komdamnis la dogmojn de la aliaj religioj. La propra kredo estis sankta kaj la kredo de la aliaj estis superstiĉo, sakreligio kaj idolkulto.

Cu la religio solvis kaj solvos la problemon per ĝiaj dogmoj? Tute ne. Nur per aŭtonoma pensado, kiun Spinoza nomis nian plej altan doton kaj Kant nomis la plej altan bonon sur la tero, ni sukcesos doni al la popoloj la deziratan harmonian vivon.

La libereco de konscienco por ĉiuj kreos la kondiĉojn sub kiuj ĉiuj homoj povos feliĉe vivi.

La postulon, "libereco de konscienco" ni ŝuldas al la deistaj kaj panteistaj filozofoj de la 17a kaj 18a jarcento.

Spinoza en sia "Tractatus theologicus politicus" (teologia politika traktato) aperinta en 1670, postulis ne nur la religian toleremon sed ankaŭ la rajton esprimi libere opiniojn. La batalo por tiu idealo estis tre danĝera por la batalintoj, ili ofte riskis iliajn vivojn. Sen iliaj instruoj kaj ofereco la mondo ne estus progresinta.

Ĉiu progresema homo devas interesiĝi pri la vivo de la batalintoj por la liberigo de la konscienco. Unu el la herooj, kiu liberigis la racion el la sklaveco estas la italo Giordano Bruno. Li naskiĝis en 1548 en Casa di San Paolo, antaŭurbo de Nola. Liaj gepatroj estis malriĉaj do ne havis la monon por intelekta eduko. 15-jara li monaĥiĝis kaj fariĝis Dominikano. Sed la filozofia talento konfliktis kun la tiamaj ideoj. Post detala konsidero li, en la jaro 1576, fuĝis el la monaĥejo. Li serĉis lokon en diversaj nord-italaj urboj sed en nio itala urbo li estis ekster danĝera. Li iris al Genéve, la urbo de Kalvino. Oni tre bonvenigis la apostaton sed li ne povis ŝati la limigitan kaj mondmalkonfessantan Calvinismon. Li foriris al Toulouze, al Parizo, al Londono. Ĉie li faris lekciojn, ĉie li estis aplaŭdita. En Londono, en la lando de Reĝino Elizabeth kaj Shakespeare li estis akceptita en delikata aristokrata sfero. Tie li skribis siajn plej bonajn verkojn.

La dualismo de la Skolastikoj, kiu disigis teron kaj ĉielon, Dion kaj homon, bonon kaj malbonon, puron kaj malpuron, ne kontentigis Bruno'n. Li fariĝis monisto. Pri la universo li skribis:

"Ĝi ne estas kreita ĉar ne ekzistas alia esto, ĝi mem posedas ĉian eston. Ĝi ne pereas ĉar ne ekzistas io alia en kiu ĝi povus perdiĝi, ĝi ne povas malpliigi nek pliigi ĉar ĝi estas infinito, ĝi ne estas mezurebla kaj ne mezuras."

Li estis infano de la sunplena sudo kaj forlasis la nebulan nordon. Li transloĝis al Parizo. Li defendis la tezon ke la suno estas la centra astro de nia planedaro. Sed vane li batalis kontraŭ multcentjara tradicio.

Li iris al Wittenberg, Al Prago, al Helmstadt, al Frankfurt. Cie malloga daŭra admiro kaj poste mema malkvieteco aŭ malamikaj aŭtoritatuloj pelis lin antaŭen.

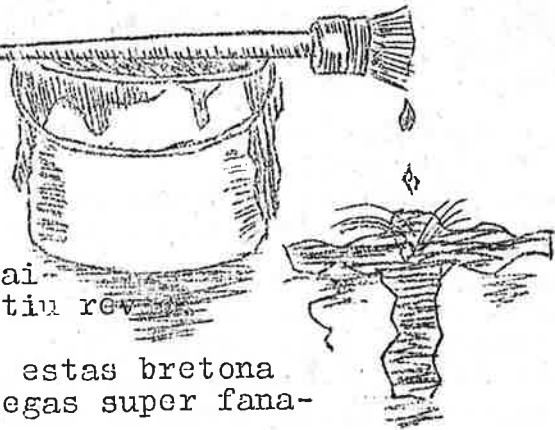
Juna itala nobelo invitis lin por doni instruon. Bruno akceptis tiun oficon, verŝajne la sunplena Italio logis lin. Sed post mallonga tempo la nobelo sentis sin seniluziigita kaj denunciis lin laŭ konsilo de sia konfesprenanto. Bruno estis arestita al Romo. Li restis en la malliberujo dum 7 jaroj. La 9-an de Februaro 1600a la inkvizicio juĝis lin. Li estis ekskomunikita kaj transdonita al la neeklezia juĝisto kun la afabla peto puni lin milde kaj sen verŝado de sango. Tio signifis la morton sur la brulŝtiparo.

La 17-an de februaro 1600a oni punbruligis lin sur la Campo di Fiore. La 1889 oni starigis, sur la sama placo kie iam staris la brulŝtiparo, mamorstatuon de Bruno, pagitan de civilizitaj homoj el la tuta mondo. Es. Nederlando.

LA RELIGIO KOMENCAS TIE, KIE LA RACIO FINAS.

EL LA ARĤIVO DE ROMO

Tiuj faktoj, raportitaj en la "Revue corporative de l'enseignement primaire" (Korporacia revuo de la unuagrada instruado) N-ro 14, 23a de decembro 1906, okazis antaŭ pli ol kvindek jaroj, en Bretonio, kaj konsistigas episodon de la batalado de la katolika lernejo kontraŭ la neŭtrala, nereligia ŝtata lernejo, tiel nomata laika. Jen, kion rakontas la artikolo en tiu revuo.

"Mo ustoir Ac (Musthar-Ak)-Morbihan, estas bretona komunumeto, kie la katolika pastraro regas super fanatikaj popolamasoj.

Tio, la laika lernejo estas "la domo de la diablo", sekve nepre destruada. La religiema, t.n. "libera" lernejo, la "domo de Dio" invitas siajn anojn al tiu sankta tasko.

Iam la lernantoj de la religiema lernejo ok tagojn manifestaciis kontraŭ la laika instruistoj. La skandalo fariĝis tia, ke la ĝendarmoj devis interveni. La juĝopovo enketis ... formale ...

La tagon de la remalfermo de la laika lernejo, tiuj samaj lernantoj de la "libera" lernejo persekutis, insultis, eĉ batis la malfeliĉajn knabetojn de la "laika". Duafoje la alvokitaj ĝendarmoj intervenis, kaj la juĝopovo enketis ... formale ...

La nepuniteco ŝajnis tiam certigita, kaj la atakoj kontraŭ la laika lernejo povis, fariĝi pli rektaj.

Iunokte la senditaj de la homoj de Dio eniris la korton de la lernejo. Per penikoj, trempitaj en gudron, ili desegnis grandegajn surskribojn sur la fasado. Sur la unua etaĝo legiĝis, skribite per sepdek centimetrojn altaj literoj: Skol er. framasoned (lernejo de la framasonoj) Viva Dio, eĉ grandega triangulo entenanta okulon, kun la vortoj: Lagad en Diaoul (lernejo de la diablo), sur la muroj, sur la fenestroŝirmiloj, triangulaj signoj, malĉastaj vortoj kontraŭ la lernejo kaj la instruistoj.

La aĉuloj daŭrigis sian taskon interne de la lernejo, kien ili eniris, rompinte la vitrojn. La murtabeloj kun la Deklaracio pri la Homaj rajtoj, la portretoj de la respublikestroj estis makulitaj per gudro. Ĉe la muroj, fronte al la sidlokoj de la lernantoj, detruitaj estis la nigra tabulo kaj la geografiaj karto, kaj iu desegnis grandan krucon kun la vortoj: Vivu Jesuo Kristo. Ĉie troviĝis grandaj trianguloj, signoj eĉ sur la skribotablo de la instruisto.

Trirafoje la ĝendarmoj konstatis la delikton. Trirafoje la juĝopovo enketis.

Fine iun merkredon, la bonanima pastro respondeca pri la "libera" lernejo kondukis la lernantojn al la promenado: ĉiuj portis dikajn bastonojn kaj blekis batalkanton. Antaŭ la laika lernejo, pli laŭta fariĝis la kanto kaj unumove leviĝis la bastonoj kontraŭ la "malbenita" konstruaĵo, ĉe kies muroj estis ankoraŭ videblaj la surskriboj kaj la trianguloj ...

Bone atentu, ke tiuj faktoj okazis en 1906, antaŭ nur kvindekunu jaroj. Estus interese scii, ĉu de tiam la mensoj evoluis ...

(El ORA ULEKSO, N-ro 53, Aprilo 1957) Romo.
Havebla ĉe S-ro M.OME, el Brive (Corrèze)
rue Rabelais, RENNES, Franclando.

ILUZIO PRI SORĈISTINOJ EN 1957

Progresema homo emas konjekti, ke la kredo al sorĉistinoj apartenas al mezepoko aŭ, ke ili estas materialo nur en fabeloj por infanoj. Tamen, oni devas miri, ke homoj plenkreskaj denove de tempo al tempo revivigas tiun ridindan temon de la stulta tempo pri sorĉistinoj.

Jen unu el multaj, kiu, laŭ taga gazeto, okazis en Oberergoldsbach, antaŭ la pordoj de Munkeno, Germanlando.

Posedanto de valora bieno sin sentis persekutata de sorĉistino. Pro tiu imago li ne faris ian laboron en bieno kaj kampo. Pro superreligio la nervoj de tiu bedaŭrinda viktimo malsaniĝis kaj fine li forkuris de la mistera loko.

La najbaroj ankaŭ evitis alproksimiĝi al la koncerna posedaĵo, asertante, ke tie fantomo furiozas. Rezulto de tiu afero estas, ke oni tute detruis kaj bruligis la bienon.

NOTO: Ni ne multe miru pri tio; ĉu kredo al sorĉistino aŭ al dio aŭ al diablo aŭ al anĝeloj k.s., en okuloj de liberpensaj kaj racipensantaj homoj kiu ajn kredo ĝi estas same absurda. Antaŭ centoj da jaroj la kristanaro kredis forte pri ekzisto de sorĉistinoj; hodiaŭ ili ridetas kaj skuas la kapon pri tio kaj.... iam estonte ili ridotos pri ĉiu kredo de homoj al ĉielaj estaĵoj kaj konsideros tion.

ED.ŬO

REKORDO EN NUNTEMPA GERMANLANDO

Pasintan jaron, je ĉiu tria tago estis finkonstruita eklezia konstruaĵo en la ĉefdiocese Köln (Kolonjo); je ĉiu dua semajno rekonstruita estis malnova aŭ finkonstruita nova preĝejo. Malgraŭ tio, en ĉi tiu Dioceso devos esti novkonstruitaj aŭ plivastigitaj 275 preĝejoj katolikaj.

:::>:::>:::

GERMANLANDO

Sodatoj de la nova germana federacia armeo, okaze de la relegia festo de Kristokorpo, en Munkeno ĉe procesio akompanis la baldakenon kiu tronis super ĉefepiskopo kardinalo Wendel.

...ooo...

Ĉie, kie brilas generalo certe ankaŭ ombras kardinalo!

Josef Burger

Sub la konstanta kontrolo kaj observado de astronomoj per modernaj teleskopoj staras la - por niaj okuloj - senlima spaco de la Universo.

La jaro 1956, por astronomoj estis tre abunda. Okazis du suneklipsoj kaj du luneklipsoj, kaj oni malkovris ok kometojn. Sed la plej granda sensacio astronomia estis la irado de la planedo de Marso en la proksimo de nia tero, kiu en Septembro atingis distancon de nur 56,5 milionoj da kilometroj. La plej granda distanco inter la tero kaj Marso estas ĉirkaŭ 397 milionoj da kilometroj.

Pro la tre favora cirkonstanco la teleskopoj de astronomoj direktiĝis al tiu planedo. La sciencistoj nepre volas senvualigi la t.n. sekretojn pri Marskanaloj kaj krom tio konstati ĉu vivo estas ebla sur nia najbara planedo.

:+++:+++:++:

EL MIA NOTLIBRO

En niĉo de la Panteono en INTERNACIA ESPERANTO MUZEO WIEN estas eternigita la ESPERANTO - AMIKARO DE LIBERPENSULOJ pro dumviva membreco al I.E.M.W. Krom tio la AMIKARO donacis al I.E.M.W. 12 int. poŝtrespond-kuponojn por ZAMENHOF-MONUMENTO, starigota en Wien 1958.

En VAPAA AJATTELIJA, n-ro 3/57, la ĉiumonata revuo de la LIBERPENSULA LIGO en Finnlando, la regularo pri Esperanto - Amikaro de Liberpensuloj estis presata en Esperanto.

Pri la fondiĝo de la Liberpensula Asocio Esperantista en Britlando skribas la "DER FREIDENKER" en konstanta esperanta kolono. La organo, aperanta ĉiumonate, estas tre rekomendinda al ĉiu liberpensanto, scipovanta la germanan lingvon. Interesuloj skribu en Esperanto al la redaktoro, s-ro Hubert Freistühler, Lichtendorferstr. 51, SCHWERTE/RUHR, Germanlando.

THE BRITISH ESPERANTIST, 4/57, mencias la fondiĝon de BRITA LIBERPENSULA ESPERANTISTA ASOCIO. Sekretario: S-ro G.L. Dickinson, 21, Gribble Road, LIVERPOOL, 10.

En artikolo, "PENSOJ CE FONDIGO DE B.L.E.A.", amiko VALRANDO tre bone priskribas la nepran neceson de Esperanto en la servo de la Humanismo kaj Libera Pensado. La sama artikolo estas reproduktita en: THE SOCIALIST LEADER, 48 Dundas street, GLASGOW, C.I., Britlando.

Pola liberpensa mitologo kaj religiolo serĉas eldoniston germanlingvan por sia scienca verko "ASTRALISTIK DER BIBEL" kaj KATALOG DER ASTRALOGERNATEN, 291 paĉoj po 28 linioj. Artikoloj pri la temo: ASTRALISTIKO EN LA BIBLIO" dufoje aperis en la germanlingva organo "DER FREIDENKER"

Tiu, kiu povas helpi solvi la eldonistan problemon, skribu al: D-ro Antoni Czubrynski, Dzickanow Lesny 33, poczta w Lomiankach kolo WARSZAWA, Pollando.

Kiel Parolilo de ĉiuj Liberpensuloj Esperantistoj aperas LA LIBERPENSULO numero 5. Redakcio: Andreo Gay, Rue Lambert-Dumesnil, (S&O) HERBLAY, Franclando. Abonprezo: 100 Fr.Fr. 10 numeroj. Andreo Gay, danke mi kvitanças la Parolilojn LA LIBERPENSULO n-ro 5. En NIA LIBERA OPINIO n-ro 12 aperos respondo pri la temo: krei komunan bazon por ĉiuj Liberpensantoj kaj pri la plano: unuigi la bultenojn LA LIBERPENSULO kaj NIA LIBERA OPINIO.

E.W.

Geamikoj Humanistoj atentu!

Jam en printempa eldono de NIA LIBERA OPINIO aperis noto pri Kongreso de la INTERNACIA HUMANISTA ETIKA UNUIGO (I H E U), okazonta en Londono, 26 an ĝis la 31a de Julio 1957. Fakte, tie ĉeestos liberpensuloj Esperantistoj, celantaj pruvi la utilecon de nia lingvo - Esperanto - en interpopola rilato. Por pli certigi nian propagandan agadon, ni atendas, ke s-anoj en diversaj regionoj sendos salutleterojn aŭ kartojn. Skribu multnombre al la kongresa sekretario: Stanton Coit House, 13 Prince of Wales Terrace, LONDON, W8

MONDUNIO DE LIBERPENSULOJ

Al ni liberpensaj Esperantistoj denove estos favora okazo altiri la atenton de la estraro de la MONDUNIO pri la internacia komprenigilo Esperanto. Ĉu estonte oni rajtos uzi Esperanton same kiel la lingvojn anglan, francan kaj germanan en kongresoj de la MONDUNIO DE LIBERPENSULOJ. Ĉio absolute dependas nur de nia propra aktiveco. Pri tiu temo aktivaj membroj de ESPERANTO -AMIKARO DE LIBERPENSULOJ estas petataj kontakti senprokraste kun siaj landaj Liberpensaj organizaĵoj. Dezirospimoj tiurilataj estu sendataj abunde al la sekretario de la MONDUNIO, S-rino Henriette Pardon, Rue de Parc (Parkstrato) 228, DUVAIN (Leuven) Belgio.

La internacia Kongreso de la MONDUNIO okazos de 6-10 Septembro en PARIS (Salle Saulnier Paris IX)

Al la Nederlanda Sekcio de la Amikaro, dankon pro la bondeziroj, aperintaj en Cirkulero de Majo, okaze de mia restado en Klinikon pro militvundo. E.W.

Deziras korespondi: S-ano F.P.Jansen, Overleek 18, MONNIKKENDAM, Nederlando, kun angla aŭ usona sampensulo pri liberpensaj temoj.

Van Dam, Nederlando, ni dankas pro la senditaj maŝin-manuskriptoj, ilin mi uzos en N.L.O. poste.

Interesuloj pri INTERSTENO skribu al: TUTMONDA INTERSTENO-ASOCIO, S-ano C.Daglio, Litta parodi, ALESSANDRIA, Italujo.

SCIENCA KAJ TEKNIKA TERMINARO -STT - nun estas pretaj kaj haveblaj ĉe landaj Esperanto-Asocioj.

Luno Siebert, Marienstrasse 32, FÜRTH /BAY. Germanlando, kolektas materialon pri Kremacio. Danke ni kvitanças la gazeto-eltransaĵojn pri aktualaj temoj.

LANDAJ DELEGITOJ de nia AMIKARO:

Franclando: Paul Ciliga, 17, Rue Duguay-Trouin, P A R I S , VI

Finnlando: Erkki J ä r k ä s, Sotkankatu 15, T A M P E R E

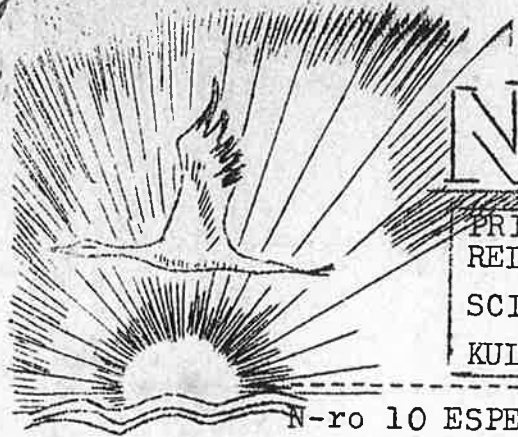
Nederlando: Jan Liedermooj, St. Camer 76, D E B I L T (U)

Usono: Nova adreso de : Thomas Irwin, 1201 Gough St. San Francisco 9 California

Multvaloran travivaĵon ĉe partopreno al kongreso kaj refreŝigan ripozon en ferio, ĉiu samideano trovu en SOMERO 1957.

Eldonejo: Eduard Weichmann, Lotenkamp 4, DORTMUND-KIRCHDERNE, Germanlando

Reprodukto estas permesata sen kondiĉo, sed oni bonvolu informi al la sidejo pri farita reprodukto.

Stadt Dortmund
Fritz-Höppel-Institut
für deutsche u. ausländ.
Arbeitsliteratur

NIA

PRI
RELIGIO
SCIENCO
KULTURO

LIBERA

OPINIO

N-ro 10 ESPERANTO-AMIKARO DE LIBERPENSULOJ Printempo 1957

BRITLANDO

La 27an de Januaro, 1957, fondiĝis la
BRITA LIBERPENSULA ESPERANTISTA ASOCIO (BLEA).
El 11 kiuj promesis ĉeesti la INAUGURAN KUNVENON,
9 fakte ĉeestis.

Post mallonga klariga parolado de du partoprenintoj
pri la evoluo de la ideo fondi la asocion, jam de
Majo, 1954, la kunveno elektis S-ron Frank Thurgood
prezidanto de la kunsido.

Unue oni akceptis la proponon pri la fondiĝo.
El 35 al kiuj oni skribis antaŭ la kunveno 32
perletere konsentis subteni la proponon. Inter
la 32 oni rimarkis, kun ĝojo kaj kontento, la
nomojn de pluraj bonekonataj kaj altnivelaj
Esperantistoj.

Post diskutado kaj voĉdonado inter alie oni konsentis jenon:
La nomo de la Asocio estas BRITA LIBERPENSULA ESPERANTISTA
ASOCIO.

Gi estas Brita organizaĵo, kies sekretario estas civitano de
Britujo kaj loĝas en tiu lando.

La celoj de la Asocio estas (i) disvastigi la scion pri kaj la
lernon de Esperanto en la vicoj de liberpensuloj, humanistoj,
racionalistoj, ateistoj kaj similaj personoj, en Britujo, kaj
(ii) disvastigi la scion kaj komprenon pri la liberpensismo kaj
parencaj ismoj inter la Esperantistaro laŭ la normalaj ĝentilaj
metodoj de la propagando, t.e., sen ofendo al iuj.

Pri la politiko, raso, klaso, k.s., de la individuaj membroj de
Asocio, la Asocio, estas neŭtrala.

La Asocio ne apartenas al, kaj ne apartenos al, kiu ajn aparta
politika partio aŭ politika partia programo.

Ke la BLEA filiiĝu al ETHICAL UNIO (ETIKA UNUIGO)

Sidejo, Sekretario-Kasisto: G.L.Dickinson
21 Gribble Road, LIVERPOOL - 10

NOTO: La novfondita Brita Liberpensula Esperantista Asocio kaj
la Esperanto-Amikaro de Liberpensuloj staras en bonhar-
monia kaj amika kontakto.

====:

Kvankam nerapide, tamen vi iru, neniam haltante; ignoru
la ridon, insulton, grincadon; ĉar mensoj provincaj vin ĉiam
ĉirkaŭos, mokante pensulon ĉiam pli alten grimpanta.

ALBERTO TOETNEL

LA INTERNACIA HUMANISTA KAJ ETIKA UNUIGO
kongresos en CONWAY HALL, LONDONO, Julio 26-31, 1957.

Je la unua Kongreso en Amsterdamo en 1952 la fondintaj organizaĵoj (la Amerika Etika Unuiĝo, la Amerika Humanista Asocio, la Brita Etika Unuiĝo, la Etika Societo de Vieno, la Humanista Ligo de Belgujo, la Humanista Ligo de Nederlando, kaj la Radikala Humanista Movado de Hindujo) bazis kaj deklaris bazita sian Unuiĝon sur la humanismo, en la senco de respekto por la homoj kaj de homa respondo por etikaj, sciencaj kaj demokrataj normoj kaj valoroj. eco

Je sia Dua Kongreso, ĉi tiuj membro-organizaĵoj kaj aliaj poste filiiĝintaj (en Japanujo, Norvegujo, Sud-Afriko) pridiskutos problemojn religiajn kaj filozofiajn samtempe kun la demando pri sia organizado kaj celo.

La Internacia Humanista kaj Etika Unuiĝo parolas por multe pli da homoj en la moderna mondo ol kiom estas enkalkulitaj en ĝiaj membro-organizaĵoj, kiam ĝi proklamas la esencan solidarecon de la homaro kaj penas efektivi tiun fidon. Je tiu celo, kaj tute ne kontraŭante la liberecon de ĉiuj konvinkoj, ĝi deziras unuigi ĉiujn, kiuj sentas sin solaj, pro tio, ke sekve de siaj kredoj ili troviĝas ekster la kadro de la historiaj religioj kaj tamen sopiras je signifoplena ekzistado. IHEU proponas al ili ĉi tiun celon, por ke ili trovu forton en unuiĝo kaj kuraĝon en komuna sindediĉo.

PROGRAMO + ARANĜOJ

Tuttagaj programoj kaj aranĝoj, prelegoj kaj diskutoj pri la temoj de la FILOZOFIO, PERSONA VIVO KAJ SOCIA VIVO garantios al ĉiuj kongres-partoprenantoj krom agrablajn travivaĵojn spiritan profiton.

INVITO

Oni invitas unuopulojn aŭ grupojn. Kiuj deziras ĉeesti la Kongreson skribi al

Stanton Coit House, 13 Prince of Wales Terrace,
L o n d o n , W 8

Oni povas ricevi detalajn sciigojn ĉe la Sekretariejo:

I H E U, Inc.
Secretariat: 152 Oudegracht
UTRECHT, Nederlando.

Propagandcele, ankaŭ Esperantistoj intencas entrepreni ion, por montri al la publikeco la praktikan valoron de nia komuna lingvo-Esperanto.

Sampensantoj el tutmonda, kiuj fakte partoprenos la okazaĵon, pri tio skribu al:

THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION
140, Holland Park Avenue, LONDON, W.11

....--....

DU M I R A K L O J

Sinjoro Henry van Pee, loĝanta en Bordoo, Francio, deklaris al ĵurnalistoj, ke, antaŭ du vesperoj kiam li estis en Lourdes, la Virgolino aperis al li kaj komisiis al li fondi armeon por Kristo kaj grandan ĵurnalon. Li aldonis, ke li jam sendis telegramon al la Papo por informi lin pri tiu miraklo.

Sinjoro van Pee, desegnisto kaj eldonisto, estas alte estimata en Bordoo. Li diris, ke li iras ofte al Lourdes, sed neniam antaŭe li estis atestanto de iu aĉaĵo.

El NICE-MATIN 3/1/1957

Noto de la tradukinto. Strange estas, ke lastan nokton la Virgolino klare flustris en mian dekstran oreilon, ke la ĵurnalistoj ellasis la sciigon, ke ŝi parolis al S-ro van Pee en ESPERANTO, insistante, ke la granda ĵurnalo estu en la internacia lingvo Esperanto. Vere sensacia propagando.

TORCO

KRISTANA INSTRUO BANKROTA

La kristanismo ne povus antaŭeniri tiel triumfe, se ne estus mi-zero en kiu la popoloj vivis. Pro sufero estis mistika bezono trovi kompenson tuj.

Sama stato estis ĉe la "NaZi" al kiu la granda profeto Hitler promesis pacon dum mil jaroj.

Kaj la profetoj eraris. Ne ekzistas paco, neniu estas savita, homoj restas ankoraŭ tre malproksimaj ami unu la alian; Anstataŭ tio ili daŭre ekspluatas unu la alian.

Tio estas pruvo, ke maksimumoj estas bankrotaj. Nur faktoj estas la vero.

Kio estas pli klara ol "amu unu la alian", "pardonu al viaj mal-amikoj", "pardonu ofendojn"..... kaj kia estas la efiko de ĉio tio? Ondo de sovaĝeco, freneza ekstermado, neestingebla malamo de homo kontraŭ homo. La multe propagandita "amo kristana" nenion pardonis, kaj la plej fanatikuloj bruligis siajn homfratojn en Jesuo Kristo, por savi ilin.

IX IGREC

la revuo "l'Unique" Francio

EL SVEDLANDO mi ricevis poŝtmarkon, sur kiu la "SACNTA BIRGITTA" estas eternigita. Probable, la sankta persono estas identa kun la bonkonata "SANKTA BRIGITO" el Svedlando, kiu diris:

"La papo estas murdisto de animoj, li ruinigas kaj dis-ŝiras la aron de Kristo, li estas pli kruela ol Judaso, pli mal-justa ol Pilato.... Li ŝanĝis ĉiujn dek bibliajn leĝojn (la deka-logon) en unu sola: monon donu! En Romo troviĝas infero, kie la diablo kiel ĉefo de ĉiuj avaruloj sidas sur la trono kaj vendas la trezorojn de Kristo, kiujn tiu ĉi akiris per siaj suferoj. La papo kaj liaj pastroj estas pli multe la antaŭuloj de la Kontraŭ-Kristo ol la servoj de Kristo.... La pastroj ne plu legas en la libro de Dio, sed en la libro de mondeco. Ili estas kovritaj per la lepro de aroganteco kaj profiteco de la kapoj ĝis la piedoj. La saĝeco de Dio al ili estas malsaĝeco, la zorgo pri la animoj fabelo.

(Episkopo Hefe de Rottenburgo.

Historio de la ekleziaj konsiliĝoj. VI, pĝ. 615)

ooo-ooo-ooo

SVEDIO LAŬDINDA

Mi jenon vidis en Svedio: La pastroj de la sveda Dio semajne devas en kontoro okupi sin pri ŝtatlaboro. Ĉar tie la popol-publiko asertas, ke dimanĉprediko de pastro aŭ de diakono ja ne sufiĉas por la mono salajra, kiun en monato ĉiel-agentojn pagas ŝtato. Kaj krome, diras sama kredo, ĉi tio estas bonrimedo por teni for de l'politiko la pastrojn per labor-praktiko.

Ce ni en klera Germanio favoras pastrojn milda Dio!

JESOF BURGER

Kelkaj preĝas al Madona,
Aliaj al Paŭl kaj Petro;
Mi, sed mi nur volas preĝi
Nur al vi, vi bela suno!

Al mi kisojn, ĝuojn donu,
Estu kora kaj favora!
Plej bela suno inter knabinoj,
Plej bela knabino sub la suno

HEINRICH HEINE

tradukita de E.Preibisch

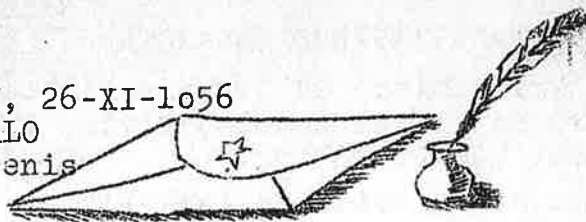
Ĉiuj dioj estas eltrovitaj kaj jam ne forigitaj,
ĉar ili kun profit' ligitaj.

KASTELANO

EL NIA LETERKESTO

Estimata liberpensa frato! BOMBAY, 26-XI-1956

Post mia hieraŭa reveno el NEPALO
(ŝtato en Himalujo) kie mi partoprenis
kiel ĉefdelegito de la BUDHANA
LIGO ESPERANTISTA kies prezidanto

mi estas, la 4-an Mondkongreson de la Budhana Frataro. Delegitoj
el 32 landoj partoprenis kaj almenaŭ kvin sciis Esperanton. La
kongreso mem estis granda sukceso por nia movado. Notinde estas,
ke en la rezolucio de la Kongres-komitato por publikigo kaj propa-
gando Esperanto estas rekonata kiel taŭga lingvo por la disvastigo
de Budhismo en landoj kiuj havas speciale lingvajn malfacilaĵojn.
La kongreso daŭris dum semajno en la ĉefurbo de Nepalo. La reĝo
kaj reĝino estis la patronoj. Eĉ Sovjetio kaj Ruĝĉinio estis je
la unuafoje oficiale reprezentitaj per budhanaj abatoj.

La liberpensuloj en la tuta mondo devas ekkompreni, ke pura BUDHIS-
MO estas nio alia ol liberpensul-ismo kaj la Budho mem devas servi
kiel idealo al ĉiu liberpensulo! Nepre estas urĝa neceso, ke la
tutmondaj liberpensuloj kunlaboru kun ĉiuj raciaj budhanoj.

..... via liberpensa ANURUDDHA

NOTO: Tiu ĉi letero, el la plumo de budhana abato, parolas por si
mem kaj prezentas favoran perspektivon en la strebado al RACIO
KAJ LIBERA PENSADO.

KORESPONDI DEZIRAS:

Jan Liedermooj, St. Camer 76, DE BILT (U), Nederlando,
kun samideanoj en Sud-Ameriko.

S-rino Lena Wessel, TÜBINGEN, Hechingerstrasse 33, Germanlando.
Mi ŝatus korespondi kun klera, memrespondeca sampensulo maljuna;
vere min interesus la opinio de matura, sufiĉe lerninta persono.
..0000-0000..

Bruligi vivantajn homojn estas bonfaro; bruligi homajn kadavrojn
estas abomenaĵo!? (FRIEDRICH ERNST)

Liberpensuloj, tian opinion havas multaj pastroj se oni deziras
diskuti la agojn -dum mezepoko- faritajn kontraŭ malamiko de la
sankta eklezio! Mi ektuŝas la problemon "KREMACIO". Skribu vian
opinion aŭ demandojn pri la nomita temo al: Bruno Siegert
Marienstrasse 32, FÜRTH/Bay. Germanlando.

"="="="="

EL NIA AMIKARO

Dankon al ĉiuj donacintoj, kiuj propravole sendis monon aŭ Intern.
Respondkuponojn, por tiamaniere fortigi nian laborpovon.

Dankon al ĉiuj sendintoj da artikoloj, informoj, poŝtkartoj,
leteroj, gazetoj ĵurnaloj kaj alia materialo.
Pro trosarĝo, momente ne eblas respondi kaj danki al ĉiu individuo.

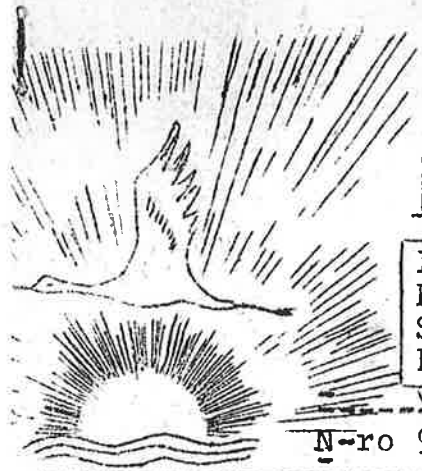
Sidejo de la AMIKARO: Eduard Weichmann, Lotenkamp 4,
DORTMUND-KIRCHDERNE, Germanlando

Delegito en Nederlanda Sekcio: Jan Liedermooj, St. Camer 76,
DE BILT (U), Nederlando.

Delegito en Finnlanda Sekcio: Erkki Järkäs, Sotkankatu 15
TAMPERE, Finnlando

Delegitoj en aliaj landoj estas serĉataj.

Reprodukto estas permesata sen kondiĉo, sed, se eble, oni b.v.
informu la Sidejon pri farita reprodukto.

Stadt Dortmund
Fritz-Höfer-Institut
für deutsche u. ausländ.
Arbeiterliteratur

NIA

PRI
RELIGIO
SCIENCO
KULTURO

LIBERA

OPINIO

N-ro 9 ESPERANTO-AMIKARO DE LIBERPENSULOJ Dec. 1956

PRI LA DEVENO DE HOMO

Pro ĉu al scio, reala kaj scienca, pri aktualaj temoj, sendube, ĉiu homo, kiu libere pensas, iam okupis aŭ okupos sin ankaŭ je la multe diskutata demando pri la deveno de homo.

Kiu kredas en la, tiel nomata, SANKTA SKRIBO, baldaŭ trovos respondon en la komenco de tiu verko, tio estas, en la unua libro de Moseo, laŭ kiu dio diris: "Lasu nin krei homon en nia bildo, laŭ nia aspekto....." "El argilo Dio formis viron kaj tra la naztruoj enblovis la spiron de la vivo en ĝin."

Kvankam ĉiu kristano devus kredi tiun biblian diron esti pura vero, tamen, mi ne konas iun, kiu blinde kaj senkritike konsentas al tiu infaneca fabelo pri la kreado de homo.

Do, oni devas trovi pli kontentigan kaj pli logikan klarigon de tiu interesa problemo.

Oni pripensu, ĉu la sekvanta informo estas fakto reala.

En Aŭgusto de la nuna jaro okazis en Duseldorfo, Germanlando, granda kongreso de antropologoj, en kiu partoprenis, proksimume, 300 ekspertoj el dek landoj memore al la eltrovo antaŭ cent jaroj de pecoj de skeleto de la neandertala homo. Kelkaj el tiuj ekspertoj kunportis pecojn de skeletoj de prahomoj, kiuj vivis antaŭ cent mil jaroj. Inter tiuj pecoj estis ankaŭ restaĵo de la neandertala homo, kiun la posedanto asekuris por okcent mil germanaj markoj.

En la jaro 1856 en la valo de la rivereto Duselo, proksime de Bonn, D-ro Fuhlrott trovis tiun restaĵon de homa kranio kun ostoj de bestoj el la prohistoria epoko. Ĉi tiu trovo estis signalo al aro da racie pensantaj homoj rerĉi respondon al la nesolvita demando pri la deveno de homo. La eklezia reakcio entreprenis ĉion por silentigi aŭ negravigi tiun aferon, kaj ĝi deklaris, ke la dubo al la biblia teorio pri Adamo kaj Evo estas blasfemo.

Sed la tempo estas senhalta kaj pluraj trovoj okazis.

En la valo de la Dordogne, sudokcidenta Francujo, estas la vilaĝo LE MOUSTIER, kie profesoro D-ro Hermann Klaatsch trovis pecojn de skeleto pli antikva ol tiu de la neandertala homo. Pro tio, ankaŭ la HOMO MOUSTERIENSIS HAUSERI fariĝis fakto.

Ni ne forgesu pri la trovo de prahomo en la minejo "Broken-Hill", Norda Rodezio, Sud-Afriko. S-ro Eliot Smith, profesoro de prahistorio en la universitato de Londono, deklaris, ke tiu pratipo estas pli antikva ol la neandertala homo, kaj ke ĝi estas malpli antikva ol la PIHECANTROPOS, trovita en Java.

Pro politikaj cirkonstancoj la prahistoria tereno en Ĉinio estas preskaŭ forgesita.

Unu el la plej konataj kaj fruktoportaj esplorlokoj por studado de antropologio, paleantologio kaj arkeologio estas la urbeto TSCHOUKOUTIEN proksime al Pekino. Tie en la jaro 1927 famaj sciencistoj komencis elfosi sisteme la terenon. Multaj skeletoj estis elfositaj, kelkaj en bona stato,

La tiea elterigita prahomo estas registrita sub la nomo SINANTHROPUS PEKINENSIS. La sciencaj esploristoj deklaris, ke ĉi tiu pekina homo apartenas al la plej fruaj homoj sur nia planedo, kiuj vivis antaŭ kvarcent mil ĝis kvincent mil jaroj. Bedaŭrinde la pasinta milito abrupte haltigis tiun sciencan laboron, kaj valoraj trovaĵoj estis perdataj.

Dank'al la racia koncepto de la nova Ĉinio, la esplorlaboro faris grandajn progresojn kaj ni povas esperi, ke novaj eltrovoj en la antropologio estos dokumentoj, kiuj pruvos, ke la homo estaĵo evoluis el si mem dum miloj da jaroj.

Do, ni konsideru ĉiun ekzaktan sciencan esploron esti mejlŝtono sur la vojo de la homo al racia penso anstataŭ la porinfana fabelo pri la kreo de la homo laŭ DIA VORTO.

E.W.

---.---.---.---

"VERON KAJ SAGON - SED KIAN?"

De tempo al tempo mi ricevas ekzemplerojn el la verkaĵaro de la Esperantista religiano kaj, kiel rezulto, lastatempe alvenis ĉe mia domo eta belpresita 31-paĝa libro havanta la allogan titolon "LA VOJO DE LA VERO KAJ LA SAGO". Certe, mi pensis al mi, jen valora posedaĵo! - pro tio, ke en unu malgranda libro oni povas unufoje por ĉiam klarigi al la homaro kiel trovi tiujn juvelojn, kiujn dum jarmiloj la pensemuloj estas serĉintaj kaj ankoraŭ serĉantaj. Tial mi komencis legi sed kion mi trovis?

Nur ĉi-tio, ke la kompilinto aŭ -oj zorgeme kaj laŭmetode aranĝis diversajn elĉerpaĵojn el la Kristana Sankta Biblio tiel, ke li povas pravigi siajn ideojn kaj pri la vivo de la homo nun kaj pri la kredata vivo de la homo postmorte.

Nu, kiel mi diras, mi ĝuste ne scias kiun fakon de la Kristanaro eldonis la libreton ĉar ili modeste ne reklamas la nomon. Tamen, laŭ la doktrina stilo, oni povas sufiĉe facile diveni, ke ĝi fontas el tiu sektomita "Kristadelfianoj". Jen aperas en la libreto la rekoneblaj doktrinoj, kiel sekvas.

La ne-erarpoveco de la Biblio kaj la laŭnaturo morteco de la homo; senmorteco esti esence kondiĉa afero kaj estonteco, havebla post la relevigo kaj juĝigo kiujn, ili deklaras, okazos post la dua reveno al la ĉaro de Jesuo Kristo kiam sole respondecaj homoj leviĝos el la morto. Ili malakceptas la doktrinojn de la Triuno, de persona superhoma diablo, la tormentoj en la Infero kaj la baptismo de l'infanoj - kredante, ke la subakvigo de plenaĝuloj estas la vera formo kaj ke tia baptismo estas absolute necesa por saviĝo laŭ Krista instruado. Plue ili kredas, ke tiam, kiam la Kristo revenos por la dua fojo li rogados videble super la tuta mondo post ĝia konkerigo kaj starigos kiel ĉefurbon Jerusalemo.

Do, ĉi-supre mallonga resume pro la libra enhavo kiu mem dividiĝas inter kvin ĉef-kapitolojn kun pluraj aldonoj.

Pri ĉio-ĉi, kion povas komenti ordinara liberpensulo ??

Nur tio, ke mi neniam ĉesos miri pri la kredemo kaj imagopovo ekzistanta eĉ en la nuna tempo. Tute ne estas mia intenco mokridi je la sincereco de miaj kunhomoj - kvankam kelkfoje mi honeste ne povas malhelpi min iom rideti pri tio, kio ŝajnas al mi komplete fantazia. Fakte, kompatindaj estas tiuj religianoj kiuj versaĵne ne agnoskas, ke la Vero - kiel brilantan diamanton - havas multajn facetojn.

Sendube, la emocioj de la homo posedas multan forton kaj devas esti la tasko de liberpensulo provi gvidi tiujn emociojn laŭ vojo kiun li opinias plej bona. Tio estas, ke ni ĉiuj estas homaj - estuloj de la Tero senkonsidere pri fikciaj superhomaj kaj supernaturaj estaĵoj kies supozata ekzistado apartenas al la infanaĝo de nia ofte kruela sed plej ofte nobla kaj aminda homspeco.

b.t.

En la proksimeco de Kilimanĝaro, la plej alta monto de la, tiel nomata, nigra kontinento, estas la urbo Marangu. Tie en la pasinta jaro renkontiĝis en konferenco ĉirkaŭ 150 kristanaj eminentuloj el diversaj partoj de Afriko. Unu Zulua pastro diris:
"A F R I K O P E R D I S K R I S T O N !"
En ĉi tiuj vortoj kuŝas la tuta situacio kristana en Afriko.

Ce kunveno de la konsilantaro de la Sudafrika Unio, negra delegito aŭdigis al blankuloj jenan plendon: "Se en Praktiko vi piedpremas la principojn de la adoptita kristana kredo, kia estos la estonteco de blankuloj en ĉi tiu lando aŭ en la tuta Afriko? De vi dependas fari nin fratoj aŭ brutoj. Vi estos respondaj pri la sekvo."

Kia estas la rezulto? Dum du cent jaroj misiistoj penadis konverti negrojn al kristanismo. Malgraŭ ĉiuj penoj, ĉiuj streĉoj estas preskaŭ vanaj.

Multaj blankuloj, kiuj nomas sin kristanoj, semis malamon en la koron de negroj kaj en la teron de tiu granda kontinento.

La tuta kontinento estas en stato de protesto. Malnovaj moroj kaj kutimoj ŝanceliĝas. Negroj sopiras al klerigo, al scio, al ekonomia libereco kaj politika sendependeco.

Kion la kristanaj misiistoj ĝis nun predikadis, la plimulto da negroj jam konsideras tion esti "malnova" kaj nun, havante alian religion, ili opinias, pli kaj pli, ke la kristana kredo estas nur
LEGENDO.

Precipe en la nordo de Afriko la kristana eklezio tute ne povas akiri adeptojn. Tie nekristanoj estas nombro sep fojojn pli ol kristanoj. Pro tio oni ne miru, legante la diiron de indiĝeno dum tutmonda konferenco de misiistoj: "Dum mia restado en Eŭropo, mi trovis, ke la eŭropanoj plej parte atentis sian bankan aktivan kaj kalkulas siajn monbiletojn, sed ili ne vivas laŭ la instruo de dio "vivanta".

El la Ministrojo en Londono per britaj kolonioj venis la skvanta maltrankviliga informo. Laŭ ĝi sur britaj teritorioj de Kenjo, Rodezio, Tanganjiko kaj Njasalando evoluas nova religia sekto, kondukata de nigra pastrino Lenŝina Mulengo. Jam dum kelka tempo sinjorino Lenŝina Mulengo iradas de vilaĝo al vilaĝo batalante kontraŭ la kristanismo. Ŝi instruas, ke ekzistas du dioj, unu blanka kaj unu nigra, sed ke nur la nigra dio estas la ĝusta.

En la misiejoj de la blankuloj oni konstatas, ke grade aro da negroj forlasas la kristanan kredon kaj adoras la dion de la pastrino Mulengo. Dum discervoj ŝi deklaras, ke la blanka dio de kristanoj ne estas dio, sed estas agento de la malbono.

Oni povas vere diri: kion kristanoj semis, tion ili rikoltas.

E.W.

+++ == +++ == +++
PRIPENSAĴO

Se kristanoj fakte estus	" Sed se foje kristaneco
bonaj homoj nun en vero,	" vivis homo per la faro,
ne nur vorte sed per faroj,	" pro la glor' de l'blanka korvo
estus paradiz' la tero!	" festas tuta kredularo!

Cuni povas pace vivi nur sub Wittenberg' aŭ Romo?
Certe ne, ĉar sen Biblio vivas brave kelka homo!

J.BURGER

Homspaco kiun, niaopinie, indas savi - savi de la supersticio kaj timo kaj ajn. Fine, do, por via propra informo pri ĉi-tiuj Kristanaj ne-ortodoksaĵoj, mi sugestu al vi, kara leganto, ke vi petu senpagan specimenon rekte de la disdonanto: S-ro. A.H. Broughton, The Square, Gunnislake, Cornwall, Anglujo.

Kompreneble, via reago kaj faro post la tralegado dependas je vi mem. ni ne forgesu, tamen, ke ie, iu prilaboris ĉi-tiun libreton kaj elspezis tempon, monon kaj energion en la produktado. Ĉu vi mem same vigle laborus iel por antaŭenigi viajn proprajn idealojn ? - mi esperas, ke jes !

VALRANDO.

AMSTERDAMO.

Okaze de la cent jara jubileo de "DE DAGERAAD" la Nederlanda Liberpensa Movado organizis dum tri tagoj festkunvenojn en Amsterdamo. Partoprenis nia amiko J. Liedermooij kiel reprezentanto de la nederlanda sekcio de nia liberpensa amikaro. Li sendis al ni detalan raporton, kiun ni devis iome mallongigi.

Vendrede la 5an de oktobro 1956 la estraro, delegitoj kaj invititoj kunvenis en agrabla medio en la hotelo "Krasnapolski". La prezidanto, D-ro Noordenbos, skizis la historion de la nederlanda movado kaj la nunan situacion sur tereno liberpensa. La prezidanto de la "Mondunio de Liberpensuloj" S-ano Bradlaugh Bonner en Londono, kiu ne povis veni, estis elektita honora membro de la nederlanda organizaĵo, same kiel la gepioniroj S-ro Sam de Wolf kaj la nuna sekretario (ek de la jaro 1926) kiuj sindone multon oferis por la organizaĵo. Post tio, salutleteroj en Esperanto, senditaj al la kongreso de amiko E. Weichmann el Dortmund, B. Siegert el Fürth kaj J.W. Leslie el Londono, estis voĉlegataj kaj aplauditaj de la ĉeestantoj.

Ekspozicio de liberpensa materialo, malnova libretoj kaj broŝuroj pri la movado estis vizitita de la kongresanoj.

Sabate la 6an de oktobro 1956 la kongresantoj estis bonvenigitaj de la urbestro kaj kelkaj urbkonsilantoj en la impona urbdomo de Amsterdamo. La prezidanto de "De Dageraad" danke respondis kaj skizis la starigon de la organizaĵo antaŭ cent jaroj en tiu urbo. Ĉiam la ĉefurbo estis revoluciema kaj progresema. Duono de la urbanoj nuntempe estas senreligia aŭ ekster eklezia, ankaŭ socialistema dank' al la propagando de nia movado en tiu urbo.

Forlasinte la konstruaĵon la membroj kaj invititoj boatis tra amsterdamaĵoj kanaloj kaj tra la haveno. En la "Victoria Hotelo" la estraro feste akceptis la ĉeestantojn, venintaj el Nederlando kaj el aliaj landoj. Estis 16 parolintoj, inter ili unu germano kaj unu belgo, kiuj laŭdis la cent jaran laboradon de "DE DAGERAAD". Pro la dolĉa muziko frandaĵoj, fumaĵoj, vinoj, kafo ktp. Ĉiuj ĝuis la agrablan atmosferon en la salono.

Dimanĉe, je la 10-a horo en bela kaj feste ornamita salono de "Krasnapolski", okazis la fina festo. Tie paroladis S-ano Kl. Terlaan, Profesoroj Presser kaj J. Romein pri la historio de la liberpensa kaj pri la favoraj aspektoj por niaj ideoj.

Enkadrigita per prezentadoj de baletoj, per belaj kaj fleksaj dancistinoj, kun muziko venis la adiaŭo de la ĉeestantoj kaj la fino de la tritaga festkunveno, kiu estis tre impona kaj bone organizita.

Gazetoj de ĉiuj tendencoj raportis pri la "De Dageraad", kiu troviĝas en la fokuso de la intereso en la tuta Nederlando. Kun freŝa kuraĝo la organizaĵo daŭrigas sian multrilatan laboron por la racialiberpensa ideo.

BELKANTO

KORESPONDADO. Se vi volas kontakton letere kun sampensulo, anoncu vin. Ni publikigos vian specialan deziron.

N I A M O V A D O

BRITUJO. Du cirkuleroj, eldonitaj de amiko Dickinson, 21 Gribble Road, LIVERPOOL, lo, detale pritraktas la planon starigi memstaran organizon de liberpensuloj, ateistoj, humanistoj kaj similaj en brita sekcio. Ni esperu, ke niaj agemaj britaj kamaradoj sukcesos.

Post ilia kunveno en Januaro 1957, eble, ni aŭdos pri la rezulto de ilia laboro. Ni sekvas la agadon de niaj britaj amikoj kaj ni esperas, ke ili estos fruktodona laboro por nia komuna strebado al liberco de la penso.

... 000 ...

ESPERANTO EN BRITA GAZETO. La konstanta apero de valoraj kaj klerigaj artikoloj en Esperanta rubriko de THE SOCIALIST LEADER, meritas nian atenton, precipe pro temoj, kiuj estas en akordo kun nia pensmaniero. Por pruvi la praktikan valoron de nia komuna lingvo ESPERANTO kaj por kuraĝigi la redakcion daŭrigi la presadon de tiaj artikoloj, estas rekomendinde sendi gratulajn leterojn aŭ poŝtkartojn al la redakcio de THE SOCIALIST LEADER, 48, Dundas Street, GLASGOW C.1, BRITLANDO.

- :::: === :::-

En THE AMERICAN RATIONALIST, 2218 St. Louis Avenue, St. LOUIS 6. Missouri, USA., la parte ilustrita organo, en septembra numero aperas instrua priskribo de ESPERANTO en angla lingvo. Krom tio, sur tuta paĝo, oni presis artikolon en nia lingvo internacia kun angla traduko.

:: ++--++ ::

Pri ESPERANTO en rilato al UNESCO skribis "FREE MIND" la bulteno de AMERICAN HUMANIST ASSOCIATION, Yellow Springs, Ohio, USA.

... --- ...

Ni elkore deziras ĉion bonan al nia sampenulo Emilo Gasse, LE HAVRE, kiu en la 26a de Oktobro 1957 atingis sian 75-jarecon. En Esperantujo li estas bonkonata pioniro kun pli ol 50-jara membreco.

.. =_ = ..

Kolkaj amikoj propravole sendis monon aŭ Internaciajn Respondkuponojn por tiamaniere fortigi nian laborpovon. Pro nia idealco nenio kotizo estas fiksitaj aŭ petata. Ni ankaŭ nenion postulas, tamen ĉiu estu konscia, ke por plenumi ĉiujn taskojn nepre estas bezonata kontribuo de ĉiu. Dankon al ĉiuj donacintoj.

""..""..""..""..""

Atentu!

Lastamomente min atingis ekzemplero de la tria apero de la cirkulero kun la grava propono, ke la INAUGURA KUNVENO okazu en Londono je la lasta Dimanĉo de Januaro 1957, t.e, je 27 Januaro, la dek kvinan horon.

Ĉiujn demandojn, proponojn k.s., kiuj rilatas al la inaŭgura kunveno, bonvole sendu al amiko Dickinson.

Estas kompatinde vidi, kiel la homoj avidas miraklojn, nur por ke ili ne ĉesigu siajn sensencaĵojn kaj naivegaĵojn kaj por ke ili kontraŭ la suverenecon de la homa intelekto kaj racio.

(GOETHE)

Reprodukto permesata, sed oni bonvole sendu unu ekzempleron de la gazeto ktp, en kiu iu aperas el N.L.O., al la sidejo.

Sidejo de la ESPERANTO-AMIKARO DE LIBERPENSULOJ ĉe:

Eduard Weichmann, Dortmund-Kirchderne, Lotenkamp 4, Germanlando

Pri RELIGIAJ SCIENCAJ KULTURAJ PRINCIPOJ N-ro 8
Por "ESPERANTO -AMIKARO DE LIBERPENSULOJ" 1956

B U D H A I S M O

Krom sennombraj agrablaj kaj timigaj informoj en ĉiutagaj gazetoj kaj radioprogramoj, oni povis aŭdi kaj legi en Majo 1956 pri la 2.500 jara jubilea festo de la Budhaismo.

Aŭskultintoj kaj legintoj de la okcidenta parto de nia terglobo, certe, rimarkis sian nescion pri tiu mondreligio al kiu apartenas proksimume 500 milionoj da adeptoj en Birmo, Cejlono, Ĉinio, Hindoĉinio, Japanujo; Kamboĝo, Laosoj kaj en aliaj landoj.

Pro multaj sektoj en Budhaismo estas nefacile prezenti unuecan strukturon de tiu religio sen dio. Tamen, esplorigante la fundamenton de tiu religio estas interese al ni, liberpensuloj, meti en lumon la principajn flankojn de ĝi, ĝuste tion, kion oni konscie evitis montri al ĝenerala publiko.

Germana monata gazeto DER FREIDENKER en No. 7 de la jaro 1954 havis bonan artikolon pri Budhaismo sub la titolo: "ANKAŬ ATEISTO". Ankaŭ la Budhaana Ligo Esperantista asertas kun fiero, ke Gaŭtama Budha, la fondinto de la Budhaismo, estis la unua homo pensanta racie kaj la unua liberpensulo.

Estas ĝenerale nekonate, ke kontraste al kristana religio, la budhaismo havas nek dogmojn, nek preĝojn, nek kredon en iu ajn dio aŭ en eterna animo. Ĝi estas en akordo kun nuntempa moderna scienco.

Antaŭ 2.500 jaroj Budha levis sin kontraŭ kredemo al aŭtoritatoj per jenaj trafaj vortoj: "Ne kredu al io, ĉar oni diras tion! Ne fidu tradiciojn nur pro tio, ke ili venas de pratempe kaj estas herede transdonitaj al nia tempo tra multaj generacioj! Ne kredu ion fama, ĉar oni multe parolas pri ĝi! Ne kredu al io pro tio, ke oni montras al vi skribitan ateston de iu saĝulo el pasinteco! Ne kredu ion, kiu estas nur de via imago, aŭ ke vi ricevis revalacion de iu dio, ĉar tio estas la kutimo aŭ supozo! Ne kredu al iu aŭtoritato aŭ pastroj! Kion ajn vi trovos, esti en akordo kun via racio, laŭ via persona sperto kaj pruvo, ke tio servas al la bonfarto de vi kaj de ĉiuj estaĵoj, tenu tion esti la vero kaj vivu laŭ ĝi!"

Aliaj principoj de Budhaanoj estas la ĵuro de kvin promesoj:

1. Mi promesas ne mortigi aŭ suferigi iun ajn vivantaĵon sen neceso.
2. Mi promesas, ne preni ion, kio ne estas donata libervole.
3. Mi promesas eviti neindan kaj ekscesan konduton.
4. Mi promesas ne mensogi kaj ne kalumnii.
5. Mi promesas ne tuŝi ebriigajn trinkaĵojn por ke mia pensado restu ĉiam klara.

La celo de budhaano estas atingi Nirvanon, tio estas, la finon de suferado kaj de morto. Al tio oni alvenas irante laŭ vojo de ok devoj: 1. Ĝusta scio. 2. Ĝusta decido. 3. Ĝustas parolo. 4. Ĝusta konduto. 5. Ĝusta vivado 6. Ĝusta agado, 7. Ĝusta rezonado. 8. Ĝusta meditado.

E.W.

En la familio liberpensulan ni ĝoje bonvenas novan alveninton, viglan anikon kiu alportas al niaj rondoj ideojn freŝajn kiel la printempa floraro kaj samtempe pripensindajn produktaĵojn de fida matura menso. Ĝuste tia estas la nova brita liberspirita ĉiunmonata gazeto "SECULAR LIFE" (SEKULARA VIVO) kiu venas al ni el la angla ĉefurbo Londono, konata centro por la nuntempa progresema kontraŭ-religia vivo en Grand-Britujo.

Senduba atesto pri la laboremo kaj energio de ĝia fondinto estas la unua numero kiu aperis en la lasta parto.

En la du oficoj (ambaŭ sensalajraj), tiuj de redaktoro kaj eldonanto, funkcias brile S-ro. P. Victor Morris iama Sekretario de la brita Nacia Sekulara Societo kaj bone konata al ĉiuj britaj kolegoj por lia entuziasma kaj senlaca antaŭenigo de nia komuna afero. Sekvante la tradicion de la nobla pionira angla liberpensulo George Jacob Holyoake (1817-1906), kiu mem unue kreis por la angla lingvo la nomon "Sekularismo", Morris insiste kaj prave uzadas la terminojn "sekulara" kiel "sekularisto" kiel adjektivo kaj pronomo respektive laŭ pozitiva senco por ĉiu kiu subtenas la liberpensan ideologion kontraŭ la ĉampionoj de kaduka kaj timdeviga superstiĉa sistemo.

En la unua numero samideano Morris pardonpetas pri tio, ke li devis verki la tutan enhavon per si mem, sole, kaj esperas ke la leganto ne tediĝos. Jen, 16-paĝa gazeto sur bonkvalita papero, bele presita, tutplena je pensinstigaj artikoloj kaj poemoj, kaj la aŭtoro petas nian indulgon- kia viro!

Plej sincere ni deziras al li ĉian sukceson en la akiro de vasta aro de lojalaj kontribuantoj kaj abonantoj, kiel li plene meritas, por certigi la daŭran sukceson de lia cerbinfano ĝis plej fora estonteco.

Kamarado leganto, kiel ne montru ke eĉ vi mem aŭdis pri la entreprenemo de Morris per sendo de simpla salutmesaĝo al li en Anglujo? Certs, tio plue kuraĝigos lin kaj samtempe vi plej efike kaj persone helpas fortigi la ligojn interpopolajn por nia tutmonda movado. La adreso estas:- S-ro. P. Victor Morris, "SECULAR LIFE"

244, Lauderdale Mansions, London, W.9, England.

.....

NEDERLANDO

Nia amiko Jan Liedermooij en DE BILT, Nederlando, faris grandan preparan laboron por garantiĝi sukceson de la renkontiĝo de Liberpensuloj- Esperantistoj dum la kongreso de la MONDUNIO DE LIBERPENSULOJ en Amsterdamo, sed ĉio estis vana. Laŭ la lasta komuniko pri tiu kongreso, ni sciigas, ke la manifestacio ne okazos dum la nuna jaro. Pro tio la planoj pri renkontiĝo de nia AMIKARO en Amsterdamo ankaŭ ne povas okazi. Malgraŭ tio, ni ne havitu esprimi nian laŭdon al amiko J. Liedermooij pro liaj klopodoj plenaj de memofaro.

En JUNIA INFORMILO de J. Liedermooij al anoj de la Esperanto-Amikaro de Liberpensuloj, sekcie Nederlando, estas legebla la jeno:

"Mi estas informata, ke la estraro de la Nederlanda Liberperpensula Organizo ne estas kontraŭ Esperanto pro celoj de liberpenso. En DE VRIJDENKER aperis jam mia alvoko en nia lingvo internacia kaj mi eĉ ricevis antaŭ nelonge inviton ĉeesti la jarkunvenon de DE DAGERAAD en Hago kiel delegito de E.A.L. !! Kompreneble, mi iris kaj mi aŭdis i.a. komunikon, ke la estraro invitos E.A.L. sendi delegiton al la Festkongreso de DE DAGERAAD, okazonta de 3-7 Oktobro 1956 en Amsterdamo..... DE DAGERAAD jam oficiale invitis min ĉeesti por helpi la estraron akcepti alilandajn amikojn...."

NOTO: La penadoj de nia amiko J. Liedermooij jam alportas frukton. Ĉiu amiko, kiu povas esti en Amsterdamo por partopreni la festkongreson de DE DAGERAAD anoncu vin tuj ĉe J. Liedermooij, St. Camer 76, DE BILT (U). Ĉiu partoprenonto estos bone prizorgata kaj havos agrablan restadon.

LA FULMOTONDRO

Veturante hajnen per tramo, kiel kutime post la fino de ĉiutaga de-
ĵor, mi estis surprizita per fulmotondro. Malhelgrizaj nuboj pli kaj
pli malheligis la someran tagon. Fajraj fulmoj, akompanataj de bruaj
tondroj, serĉis sian vojon teren.

Vid-al-vide de mi sidis patrino kun sia filino, ĉirkaŭ dekjara, kiu
demandis ion pri la giganta fenomeno natura. Kompreneble la patrino
respondis ke la kara dio estas en ega kolero kontraŭ la pekema homaro.
La infano en timo ektremis kaj serĉis ŝirmon apud sia patrino kontraŭ
tia dio. Kaj eĉ en nuna epoko oni edukas per timo al dio, kaj fulmo-
tondroj metas en teroron la cerbojn de kredantoj al dio. Oni ne scias,
aŭ ignoras, ke en 1752 Benjamin Franklin eltrovis la fizikajn leĝojn
pri elementoj de la fulmotondro.

Per flugdrako al kiu estis fiksita drato, Franklin faris eksperimenton
dum fulmotondro kaj sekve de tio li inventis fulmodirektilon.

Ci tiu scienca kaj historia evento fortiris la maskon de la infana
kredo dum miloj da jaroj kaj detruis la timon pri fantazia fantoma
dio, kaj faligis unu el la relegiaj superstiĉoj.

Ankoraŭ antaŭ nelongo dum naturaj katastrofoj la kredemuloj kolekti-
gis en preĝejojn por peti helpon kaj ŝirmon de la ĉiopovulo, de tiu,
kiu, laŭ kristana religio, estas la direktanto de surteraj katastro-
foj. Ĉiu klara homo bone scias, ke fulmo ne konas preĝejojn kaj ke
ĝi ne povas aŭdi preĝojn, ĝi konas nur fizikajn leĝojn. La historio
registras, ke fulmo cindrigis preĝojn kun iliaj, tiel nomitaj, ben-
itaj objektoj kaj ankaŭ mortigis pastrojn, servistojn de dio.

En Aprilo 1955 ĉe Avellino, ĉirkaŭ 50 kilometrojn oriento de Napolo,
fulmo trafis preĝejon, plena de adorantoj, MONTORO SUPERIORE, mort-
igante kvin kaj vundante kvardek adorantojn de dio. Kruele konse-
vence proŝmanko de fulmo-kondukilo ĉe la preĝejo turo.

Kara leganto. Ĉu tio ne estas klara pruvo, ke simpla kupra drato,
metita eĉ per la manoj de nekredulo, estas pli efika kaj valora kon-
traŭ fulmo ol la misteraj ceremonioj aŭ longaj preĝoj de la tuta
kristanaro ! Estas afero ridinda, sed tia estas la fakto.

E.W.

Relegio estas simila al lampiro, kiu brilas nur en mallumo. G.H.

KREMATADO! Por kompletigi la kolekton pri kremataj aferoj kaj cin-
drigo, interesatoj estas petataj sendi tian specan materialon al
S-ano Bruno Siegert, Esperanto Informejo, Erlangerstr. 31,
FÜRTH/Bay. Germanlando.

PROFONO. Samideanino E. Eneker, Kopenhago, proponas kolekti stamp-
itajn poŝtmarkojn por finance helpi nian kazon. Fakulo pri poŝtmar-
koj, preta realigi tiun proponon, turnu vin al E. Weichmann.

LA ATLEISTA KOVAJ-SISTEMO sub la gvido de S-ano Irwin en SAN FRANCISCO
Usono, finis sian laboron. Estas bedaŭrinda fakto, ke redaktoroj
de Liberpensulaj gazetoj ne povis vidi la multflankan uzeblecon de
raportoj por speciala celo. Ĉiuj penoj de la kunlaborantoj restis
senvaloraj, ĉar neniu redaktoro subtenis tiun entreprenon. Sed de
Liberpensuloj - Esperantistoj amiko Irwin akceptu merititan laŭdon
pro lia sindona laborado.

Do, amiko Irwin, gardu la kuraĝon kaj persistu en via aktiveco.
E.A.L. bonvenigas vin kaj vian kunlaboradon.

SIDEJO de E.A.L.: ĉe Eduard Weichmann, Totenkamp 4
Dortmund-Kirchderne, Germanlando.

Reprodukto el "NIA LIBERA OPINIO" permesata.

LA CENTRA LONDONA KLUBO elektis kiel HONORAJN MEMBROJN

John Leslie kaj lian edzinon. Ili konatiĝis en tiu klubo en la jaro 1916. Tutkoraĵo gratulon al ambaŭ.

LONDONO. En Grupa Bulteno No.5 - 1956 mi legis:

"Liberpensuloj - humanistoj k.s. ... Okazos la dua kongreso de la IHEU (International Humanist & Ethical Union) en LONDONO, en Julio 1957. Se troviĝas en via grupo tiaj personoj, bonvole sendu iliajn nomojn kaj adresojn an mi en la celo organizi propagandon por Esperanto en tiu kongreso."

Humanistoj en ĉiuj landoj, kiuj decidis ĉeesti tiun Duan kongreson de IHEU, turnu vin al S-ro J. Leslie, 140 Holland Park Avenue, LONDON W. 11

JUBILEO 75 jara. S-ano Josef Burger, Saarlando, estas originalulo en Esperantujo. Li estas arda liberpensulo kaj poeto satira sub pluraj pseŭdonomoj. Al li tutkoraĵo saluton !

50 jarojn per Esperanto por Esperanto povas prezenti veterano en Esperantujo s-ano Ernesto Edvardo Yelland (nask. 19.6.1880 en Devonport, Anglujo) En Majo pleniĝis 50 jaroj de kiam li lernis kaj ekservis Esperanton. Multkolora kaj riĉa je travivaĵoj estis, estas kaj certe estos ankoraŭ sia esperantista vivo en akompano kun sia edzino Theresa Sujadinoff (nask. 26.1.1882 en Poti, Kalkazo) Ilia geedziĝo okazis per Esperanto, kaj ankoraŭ ilia hejma lingvo estas Esperanto. De multaj jardekoj ambaŭ aktive laboras por la libera penso.

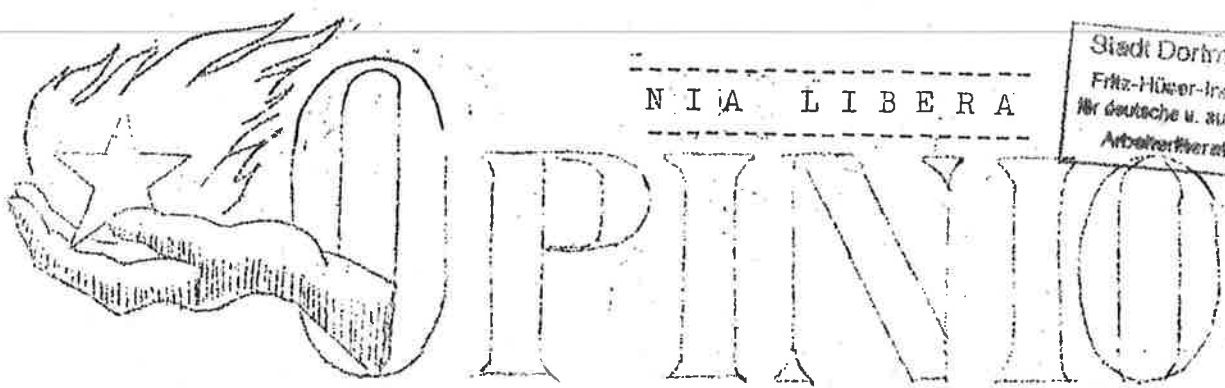
Ni deziras al la estimata jubileulo kaj al lia tre ŝatata edzino ankoraŭ multajn jarojn da komuna vivo en sano, feliĉo, prospero, en ilia Internacia Hejmo Esperantista.

STOCKHOLMO Pro afabla invito de nia sampensulino Else Eneker, Kopenhago, kunvenigi Liberpensulojn-Esperantistojn en sia hejmo, la planita kunveno bone estos solvita. Anoj de nia AMIKARO, kiuj partoprenos la Universalan Kongreson en Kopenhago, nepre kaptu la eblecon en frata atmosfero de liberpensula rondo pritrakti la problemon de Esperanto kaj Liberpenso. Anoncu vin tuj al samideano Bertil ENGLUND, Strömsbro, BOFORS, Svedlando, aŭ al Else ENEKER, Kerstrupvej 62, Valby, KOPENHAGO, Danlando.

Liberpensula gazeto en USONO montras intereson pri Esperanto. Nova belaspakta liberpensula gazeto aperis en Usono dum majo ĉijare kun titolo THE AMERICAN RATIONALIST. La 32-paĝa, dumonata gazeto ne estas la organo de difinita organizo, sed malfermas siajn paĝojn al ĉiuj liberpensuloj kaj al ĉiuj organizoj iliaj. Koopera grupo de sindonemaj, agemaj liberpensuloj kaj racionalistoj eldonas la gazeton sen persona mongaĵo. Espereble ĉi tiu gazeto signas novan eraon en la usona liberpensula movado, eraon de renovigita aktiveco, de federado de malnovaj foje apartaj societoj kaj de fondado de novaj grupoj tra la lando.

Internaciema sinteno karakterizas la membrojn de la eldongrupo. Ili simpatias al la celoj de Esperanto kaj deziras iel agnoski la lingvon en sia gazeto. Tiucele, kaj por atentigi kaj interesi la legantojn pri la lingvo, ili planas aperigi en la septembra n-o esp.-lingvan artikoleton kun paralela traduko angla. Petu tiun numeron kiel provnumeron. Oni korespondas esperante. Adreso: The American Rationalist, 2218 St. Louis Ave., St. Louis 6, Mo., Usono.

(el "Sennaciulo" Julio 1956)

N I A L I B E R A

Stadt Dortmund
Fritz-Hüser-Institut
für deutsche u. ausländ.
Arbeiterliteratur

Numero 7

Pri RELIGIAJ SCIENCAJ BIOKOSMAJ PRINCIPOJ
Por "Esperanto-Amikaro de Liberpensuloj" Marto 1956

Sidejo: Eduard Weichmann

Lotenkamp 4, DORTMUND-KIRCHDERNE, Germanlando

A s p e k t o j

Observante la verdigon de la naturo kun kontento oni konstatas, ke la printempaj sunradioj venkis la vintran froston.

Novaj revivigaj impulsoj regas la faŭnon kaj ankaŭ donas al ni la necesan energion por realigi niajn intencojn, esperojn kaj dezirojn. En tiu senco grava solvenda problemo estas la demando kie kaj kiamaniere ni, liberpensemaj Esperantistoj, trovu la favoran eblecon kongresi por kunesti en atmosfero amika, por interŝanĝi ideojn, spertojn kaj pritrakti niajn specialajn temojn.

Kiel estas jam konate, Universala Esperanto-Kongreso okazos en Kopenhago. Kvankam en la nuna jaro ne estas planite organizi oficialan fakkunsidon, tamen, ĉiuj partoprenontoj de tiu kongreso estas alvokitaj kontakti kun samideano

Bertil Englund, Strömsbro, BOFORS, Svedlando, kiu zorgos neoficiale aranĝi renkontigon de liberpensuloj en Kopenhago. En la decembra numero de la revuo ESPERANTO S-ano Englund altiras nian atenton al tio. Pli da sciigoj aperos en nia sekvonta bulteno.

Pri SAT-KONGRESO EN BEOGRADO. Estas ankoraŭ nekonate al mi, kiu gvidos la fakkunsidon de LIBERPENSULA FRAKCIO DE SAT.

AMSTERDAMO

Kiel jam menciite en NIA LIBERA OPINIO numero 4 la kongreso de la MONDUNIO DE LIBERPENSULOJ okazos en Amsterdamo de la 28 aŭgusto ĝis 2 septembro 1956, kiam la nederlanda liberpensula organizaĵo "De Dageraad" festos sian centjaran jubileon. Ni devas ne preterlasi la favoran momenton demonstri nian lingvon. Kun bedaŭro ni devas sciigi, ke la komitato de la mondunio ne akceptis la proponon, kiun ni sendis al la prezidanto de la "Deutscher Freidenker-Verband", en kiu ni petis, ke liberpensuloj-Esperantistoj rajtu oficiale kunkongresi en la kadro de la granda manifestacio.

Malgraŭ devisaj malfacilaĵoj, finfine ni decidis iniciati apartan renkontigon de Liberpensuloj-Esperantistoj en Amsterdamo.

Ĉiuj partoprenontoj estas petataj tuj anonci sin ĉe

Jan Liedermöy, Stenen Camer 76, DE BILT (U), Nederlando.

Skribu tuj, faru proponojn, sugestojn, dezirojn, konsilojn aŭ ĉe kritikaĵojn. Intertempe ni fosu nian sulkon sur la liberspirita kampo kaj uzu nian energion por efektiviĝi jenan planon:

a) La samlandaj amikoj serĉu reciprokajn kontakton kaj elektu delegiton por siplando.

b) Tiuj delegitoj estu en daŭra kontakto kun la nuna provizora sidejo de nia amikaro.

En memoro al la 356-a datreveno de la krimo, farita de la Vatikano, D-ro Saverio Li Volsi, la prezidanto de la Itala Societo de Liberpensuloj "GIORDANO BRUNO" prelegis en la sidejo de la milana respublika partio pri la ŝtipara fajro sur la "Campo dei Fiori" (Kampo de Floroj) en Romo.

Giordano Bruno, la itala filozofo, estis naskita en la urbo Nola, apud Napolo, en la jaro 1548. Li estis profesoro de la Sorbono en Parizo. Tie li kontraŭstaris la skolastikan kaj aristotelan doktrinojn, la katolikan teologion kaj dogmon de la Triunuo.

Pro lia konvertiĝo al la Calvinismo, la roma eklezio deklaris lin - herezulo, kaj la 16-an de februaro 1600 sur la "Campo dei Fiori" en Romo bruligis la faman filozofon.

En 1889 sur la sama loko de la krimo estis starigita monumento al Giordano Bruno.

Giovanni Bovio, liberpensulo franasono kaj filozofo, formulis simplan, sed trafan, epigramon "Qui dove il rogo arse"

(Estas ĉi tie, kie la ŝtiparo ardis).

Instigataj de la vatikana eklezio, de tempo al tempo superaj instancoj provas forigi la monumenton al Giordano Bruno. Renkontante fortan kontraŭstaron, feliĉe, ili ne sukcesis ĝis nun forigi tiun monumenton, kiu staras tie por rememorigi al novaj generacioj pri sufero por la rajto al la libereco de la penso.

"En ĉiu tempo nur kelkaj homoj estas saĝaj. Absurdaĵo regas"
Schiller

USONO, A.N.S. Informo. La pia reakcia protestanta gazeto en Usono "Western Voice" (Okcidenta Voĉo) atakas la "blasfemojn" de Nels Ferro, profesoro de teologio en la universitato "Vanderbilt". Laŭ tiu gazeto en la estonteco la preĝejoj katedroj estos plenaj de nekreduloj. La verkintoj citas la rezulton de enketo, laŭ kiu el 500 enketitaj pastroj de protestanta fido, 47% kredas la genezan historion pri la "kreado" sed el 200 studentoj de teologio nur 5% kredas al tiu biblia rakonto.

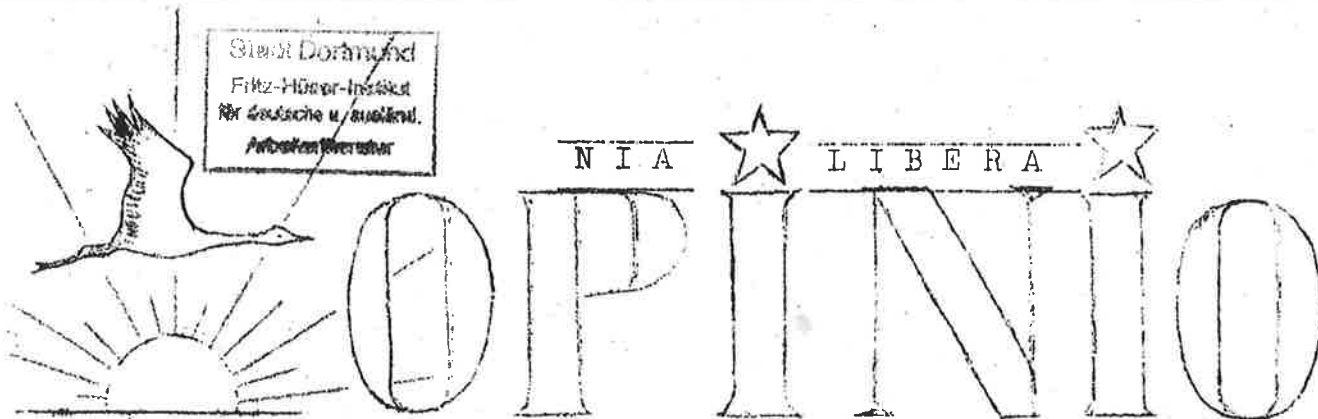
BERLINO Marto 1956. La protestanta eklezio protestis kontraŭ la nova leĝo en la Orienta Germanlando, laŭ kiu instruado pri religio en popolaj lernejoj estas permesata nur post la elementa lernoplano. Laŭ ŝtata dekreto en altlernejoj la instruado de religio estas tute nepermesata.

"Dogmoj estas malpli valoraj ol sterkakvo, kiun oni povas uzi almenaŭ kiel sterkon. (Mao Tse Tung, en "La nova demokratio" 1942.)

T r o m a l f r u c

Ekzistas ankaŭ bonaj homoj,
sed ili agas en silent'.
Ni aŭdas pri iliaj nomoj
kaj bonaj faroj post jarcent'.
Iliaj vivon en turment'
honoras poste monument': (J. Burger)

Reprodukto
permesata

No 6

PRI RELIGIAJ- SCIENCAJ- BLOKOSMAJ- PRINCIPOJ
POR "ESPERANTO-AMIKARO DE LIBERPENSULOJ" JAN! 1956

Okaze de la alveno de la nova jaro ni deziras
al ĉiuj samcelanoj feliĉon, saĉon kaj prosperon.
Ni uzu la okazon por sincere danki la amikojn,
kiuj iamaniere subtenas nian luktadon.

... --- ... S O S ... --- ...

La supraj signoj de la Morsa alfabeto kaj la literoj reprezentas
en angla lingvo la vortojn "SAVE OUR SOULS" (Savu niajn animojn)
kaj, ĝenerale, estas uzataj kiam ŝipoj estas en danĝero sur la maro.
Certe, pro kortuŝa efekte sur aŭskultantoj estis elektita la supra
helpvoko.

Ne estis surprizo al mi legi la saman signon "S O S" en la katolika
gazeto STADT GOTTES (Urbo de dio), uzata ne per helpo al homoj en
risko perdi siajn animojn en la vasta maro, sed kontraŭ la formo
de la plimultiĝo de la loĝantaro sur nia terglobo.

Ni ĵetu iom da lumo sur tio kial la katolika gazeto presigis
SOS, trovante la plimultiĝon de la terloĝantaro alarma kaj danĝera.
Estas ĝenerale konate, ke la homaro kreskis ek de la jaro 1913
ĝis nun je 40 procento; tio estas, de 1,8 miliardoj da homoj ĝis
2,5 miliardoj. Dum la jaro 1870 en Germanio naskiĝis pli da infanoj
ol en iu alia lando de okcidenta parto de Eŭropo, sed en la jaro
1949 la nombro estis malpli ol en la aliaj.

Kvankam la loĝantaro de Anglio, Francio, Germanio kaj aliaj landoj
plimultiĝis, la koncerna artikolo asertas, ke ili estas "mortantaj
popoloj". Dum la popoloj de la, tiel nomata, ORIENTA BLOKO estas
proksimume 1,4 miliardoj da homoj, la OKCIDENTA BLOKO estas nur
1,1 miliardoj. Ĉiutage en la mondo naskiĝas 110 000 infanoj;
dutrionoj ekvidas la lumon en la orienta parto kaj triono en la
okcidenta parto de la terglobo.

Tia estas la oficiala statistiko pri la loĝantaro, kiun la "STADT
GOTTES" trovas alarma. Sed laŭ la fundamento de kristanismo, la
biblio, ĉu dio ne diris al la unuaj kreitaj homoj, Adamo kaj Evo,
"kresku kaj plimultiĝu" Ĉu per tio la kreinto intencis "kresku kaj
plimultiĝu en diversaj kontraŭaj rasaj kaj popolaj blokoj?" Ĉi
povas alveni al tiu konkludo, legante en STADT GOTTES jenon:

"Eŭropo, kien! Ni iras en la plej grandan Danĝeron esti super-
ondataj, superegataj kaj dispremitaj. Nek puktoj, nek imponaj tankoj,
nek militaviadiloj, nek atomarmiloj povos "savi" nin. Popoloj de
koloraj rasoj de la oriento rigardas al la okcidento. Iliaj armeoj,
plena armitaj, kun siaj kanontuboj staras ĉe la bordo de la rivero
Elbe jam. Nur la kreo de sanaj kondiĉoj por familioj, speciale
familioj kun multaj infanoj, povos savi la pozicion."

Karaj amikoj, antaŭ kelkaj centjaroj jam la eklezioj proklamis

similajn tezojn, ke "La Kristana vesperlando kaj kulturo estas en danĝero." Mi ŝatus rememorigi, ke tiam la monaĥo Bernhard de Clairvaux, antaŭ ok cent jaroj per entuziasmigaj alvokoj instigis la homojn armigi kaj marŝi rekte al la sankta lando (La dua kruc-milito 1147 - 1149). La Saracenoj havis kaŭzon esti en alarmo pro tiu ankoraŭ nekonata S O S. La kristanaj hordoj invadis ilian landon, buĉante kaj detruante ĉion.

Estas ankoraŭ menciindaj la imponaj festotagoj, kiuj okazis en Augsburg, Germanio, de la 3-a ĝis la 10-a de aŭgusto 1955, memore al la sanga buĉado sur la "Lechfeld" antaŭ mil jaroj. Tie oni solene festis la Sanktan Ulrich, kiel la unuan savanton de la kristana vesperlando, ĉar li benis la batalantojn kaj donis al ili sanktan komunion kaj plenan indulgencon por bani sin en la sango de la masakratoj.

Mi ne intencas agiti kontraŭ nasko de infanoj, tio estas aparta temo, mi volas atentigi vin pri la intereso de la katolika eklezio al infanriĉaj familioj kaj pri la vivspaco, aspektanta katastrofa por multaj regionoj. Pro tio jam Hitler proklamis: "Popolo sen spaco"! kaj sentis sin devigata per la glavo akiri novajn terspacojn. En la libro MEIN KAMPF li diras: "Ni komencas tie, kie ni finis antaŭ ses centjaroj. Ni haltigas la eternan antaŭiron de Germanoj al la sudo kaj okcidento de Eŭropo kaj ni turnas nian rigardon al la orienta lando" (paĝo 742).

Pro la konsekvencoj de la ras'kaj popol'-ekspansia politiko, sufiĉe klare diras al ni la pasintaj okazaĵoj.

La katolika gazeto provas pligravigi la rasan kaj popolpolitikan problemon nuntempan, ĉar en ili kuŝas la ŝancoj de la rom-katolika kristanismo vivi longtempe kaj reĝi la mondon ankoraŭ en la estonto. Ni, Esperantistoj, kaj precipe liberpensuloj rigardu ne per okuloj de blanka raso aŭ de eŭropano kio okazas, sed ni atentu la neŝanĝeblajn faktojn. Sekve mi devas konstati, ke ŝavi la tutan homaron povas nek alarma alvoko SOS, nek mitologia dio, nek dispartigoj de rasoj, nek modernaj amasmortigiloj, kaj precipe, nek malamikaj potencblokoj. Aligi la nunan situacion povas nur la homa racio, toleremo kaj koncio ke la universala vivo estas kunligita - solidara. La lastaj principoj estu esprimitaj per la moto:

UNU MONDO UNU HOMARO UNU LINGVO

... --- ...

Dum la kunveno de "katolika organizaĵo de viroj" en la preĝejo de pilgrimoj en Birnau, la federa ministro de familioj, Wuermeling, sarkasme diris, ke dum la unua duono de la jaro 1955 en Germanio pli da permesoj por aŭtoj estis liveritaj ol naskigoj registritaj.

.....

Misiisto konfesis en kunveno, ke 75 procento de malhelhelaj studentoj katolikaj en Usono perdas sian kredon pro tio, ke la blankrasa loĝantaro katolika ne estimas egalecon de homoj antaŭ dio.

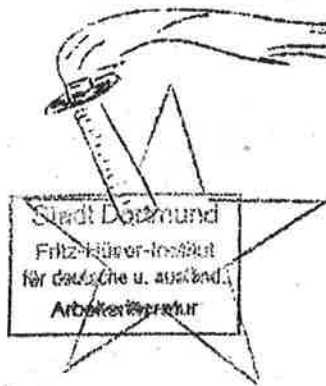
.....

En Dortmund estis uzata nova metodo por puni krimulinon. Unu nokton 27 jara fraŭlino, kun moknomo "Logbird-pupo", allogis 18 jaran laboriston en ruinaĵon. Tie du komplotantoj de pupo, laŭ antaŭ aranĝita plano, batis la laboriston ĝis morto kaj priarabis lin.

Pro tiu krimo la "Logbird-Pupo" estis kondamnita al mallibereco por naŭ monatoj. Sed tiu puno estis ŝanĝita, kondiĉe, ke ŝi restu en la monaĥinejo "Zum guten Hirten" dum tri jaroj.

Hoi amikoj, ĉe ni, liberpensuloj, ne povus supozi ke por kristanoj la restado en monaĥinejo estas egala al puno por krimo. Vere, nova koncepto. - Ni ne estas kontraŭ tio.

.....
Redakto: de Eduard Weichmann, Dortmund-Kirchderne, Lotenkamp 4
Reprodukto permesata. Germanio

NIA LIBERA OPINIO

No 5 Kultura informilo por la LIBERPENSULA ESPERANTO-AMIKARO 1955

Pri unu de niaj fundamentaj celoj

For nun estas la somera sezono kaj la aŭtuno jam estas ekkonebla en la naturo per tipaj signoj. Esperinde refreŝataj pro ferioj aŭ ripoztagoj ni nun turnu nin al niaj liberspiritaj kulturtaskoj por efektiviigi niajn fundamentajn celojn, kies grava punkto i.a. estu hodiaŭ kiel ĉiam propagandi Esperanton en la liberpensulaj organizoj de la koncernaj regionoj.

La kunsendata gazeto "DER FREIDENKER" organo de la "GERMANA LIBERPENSULA LIGO" kun la regula Esperanto-angulo, nur estas komenco kaj ekzemplo. Jam la britaj kuncelanoj sukcesis sampenante. En "SOCIALIST LEADER" gvidanta soc. gazeto en Britio nun aperas konsiderinda Esp.-kolono. Ankaŭ la nederlandaj geamikoj esperas baldaŭan sukceson tiudirekten.

Jenan opinion pri tiu temo havas nia nederl. amiko J. Belkanto:

"Estas sendube priiridinde, ke organizoj, kiuj sin nomas internaciaj kaj progresemaj, ankoraŭ uzas tiajn malmodernajn komprenilojn kiajn nac. lingvojn, tradukistojn kaj tradukojn por internacia interkompreniĝo! Tiujn ilojn oni devis uzi antaŭ 50 jaroj, sed ekde la tempo kiam Esperanto ĉie disvastiĝis tra la mondo kaj plus montris sian belegan uzeblecon, oni ne plu bezonas malmodernajn interkompreniĝ-metodojn.

Ni liberpensulaj Esperantistoj do d a ŭ r e penadu ĉe la organizaj estraroj por ke en baldaŭa tempo nenia landa gazeto ĉu ateista, liberpensula, humanista aŭ alia, aperu sen Esperantaj komunikaĵoj. Tio estonte fariĝu; se ni liberpensuloj ktp. vere volas esti internaciaj, ni bezonas ankaŭ tutmondan interkomprenilon, do ESPERANTON! Se naciaj gvidantoj samideaj tion ankoraŭ ne komprenas, vi penu tion klarigi al ili !!

Nur rekte, kuraĝe kaj ne flankiĝante ni iru la vojon celitan.

Eĉ guto malgranda, konstante frapante
tralaboras la monton granitan!
L'espéro. l'obstino kaj la pacienco-
Jen estas la signoj, per kies potenco,
ni paŝo post paŝo, post longa laboro,
atingos la celon en gloro!! "

--- --

Rimarkinda citaĵo

La kristana eklezio, precipe la katolika, fariĝis ilo por la subpremo. Ĝi posedas potencon kaj monon. Ĝi volas regi anstataŭ servi, ĝi ĉiam sin asocias kun la regantaj klasoj kaj fariĝis malamiko de la popoloj. La okcidenta religio praktike sanktigas perforton kaj militon.

(Mahatma Gandhi)

--- --

"La papo tute ne estas tia institucio; pli ol ĉiu alia potenco ĝi alportas malbonon kaj ruinigon, sangajn kruelaĵojn kaj senhonorigon en la plej internan sanktaĵon de la homaro, en la relegion."

(Hoenenbrosch. La papo en sia socialkultura agado. Leipzig, 1955, p. 178)

La nuntempa danĝero

La homa timo pro danĝero de atom-kemia-bakteria-milito ombrigas la tutan terglobon kiel terurfantomo. Dum la monato aŭgusto en Japanio oni reremoris al la okazaĵoj antaŭ lo jaroj, kiam la urboj Hiroŝima kaj Nakasaki estis cindrigataj totale per fortegoj de la atombomboj. Ne esprimebla kaj taksebla estas la rezulto de la iama katastrofo, ja ĉe ĝis hodiaŭ la sekvaĵoj ne estas bonordigitaj kontentige.

La rapide evoluantaj A-B-C-armiloj, kuŝantaj en la manoj de koncernaĵaj potenculoj akcelas la eblecon ekstermi ĉiun homan aŭ bestan vivestaĵon.

Politikistoj, sciencistoj kaj diversaj organizoj apelaciadas per admonoj, peticioj kaj rezolucioj al la homa racio de la atomposedantoj.

La finkonsekvencoj pro eventuala moderna milito sendube signifus la lastan horon de la civilizacio kaj kulturo, sed mi ege konjektas ke ĉe la plej skrupula homo hezitus okazigi tian infernon. Do, la timema homaro povus esti senzorga pri tiu afero se....jes se.... Ci tiu "se" estas vere fatala fenomeno en multaj kapoj de la kristanaro. Ekde ekzisto de la biblio ĝi ĉiam reaperas kiel koncentraĵo el la konsekvencoj de la homa malpripensemo, konfidemo kaj egoismo. Por tiu "se" evidentiĝas klare la kontraŭracia plano de la DIO, laŭ kiu la kristanaro estas devigata humile fali polven pro la knu de la dipermesata diablo.

"Vidu jenajn ekzemplojn, ekstrakte elprenitaj el la "DER WACHTTUM" Jehovana organo de majo, pri la konfuza mondsituacio. Laŭskribe ne la atomaj armiloj estas la vera kaj totala danĝero por la homaro, sed la ostonta batalbuĉado inter la diaj batalantoj de la ĉielo kaj diablo kun siaj demonoj.

La satano, kiu miskondakas ĉiujn naciojn (senescepte) dum la batalo ĉe "Harmagedo" estos elĵetata el la ĉielo, kaj malsatmizeroj, multnombraj tertremoj kiel mondmilitoj estas antaŭvidataj. Kompare al la finbatalo ĉe Harmagedo estas la atomdanĝero nur bagatelo. Por centoj da milionoj de homoj estas destinitaj la sorto de ekstermo; ĉiuj mortigetoj - por la dimano de Jehovo - estos perdataj por ĉiam kaj iliaj kadavroj estos kuŝantaj kiel sterkaĵo sur la tersupraĵo."

Cu iu ajn inter la racipensantaj homoj povas kompreni kial la CIONFOVULO projektas tiajn brutalajn planojn por turmentegi siajn proprajn infanojn kaj por aliigi la florantan mondon en ruinaĵo?

Antaŭ per tia biblia vizio la "SANKTA VORTO" pravas, ke la "kara" DIO estas pli kruela ol la plej spiritmalsana fantazio povas elpensi ion similan.

"Ne timu tiujn, kiuj nur mortigas la korpon sed krome ne plu povas fari ion alian. Timu tiun, kiu havas la potencon ĵeti infernen, post kiam li mortigas." Luk.12:4,5

---.---.---.---

Aliaj voĉoj pri la sama temo

"Du malsanoj detruas ĝisfunde nian popolon: sensciece kaj indiferente! La unua malsano pereigas la pensadon, la dua la voladon"

(Antono Krenn, Vieno, antaŭe 7 jarojn roma katolika pastro, nun gvidanto de liberpensula unuiĝo de Aŭstujo en "Geistesfreiheit" - spirita liberemeco- 1949, pĝ 110.)

---.---.---.---

"Amasmurdo, torturo, persekuto kaj premejo, kiujn ni spertas en la mezo de la 20a jarcento, pravas la kompletan bankroton de kristaneco kiel civiliza forto." (Emery Reves en sia eksterordinara aŭstervestigita libro "La anatomio de la paco")

---.---.---.---
diablo dipermesata.

N I A L I B E R A O P I N I O

No 4 Kultura informilo de LIBERPENSULA ESPERANTO-AMIKARO 1955

Antaŭ ol la kongresa tempo komenciĝas, ni dankas al ĉiuj liberpensemaj geamikoj pro la sincera kunlaboro en nia Lib.-amikaro. Bonorde ni ricevis plenigitajn aliĝilojn, proponojn, konsilojn, dezirojn, gratulojn, financon helpon kaj materialon diversan. Ja, eĉ mi volas danki al kristanaj samideanoj, kiuj afable sendis al mi broŝurojn religitendencajn. Sed bonvole komprenu, ke al mi ankoraŭ ne eblas respondi ĉiujn sciigojn interesajn. Ĉirilate mi tamen petas daŭrigi la forsedon de informoj k.e. el diversaj landoj, por ke ili povu esti uzataj por la Lib.Esp.-amikaro.

Kongreso:

Gravaj kaŭzoj malebligas okazigi frakcian kunvenon de Lib.-amikaro en ĉitiu jaro. Ĉu ni organizos renkontiĝon dum la venonta jaro ni pritraktos detale en nia informilo. Bonvolu jam nun pripensi tion, se eble baldaŭ sendi al mi viajn opiniojn.

Estu menciata, ke 1956 la Mondunuiĝo de Liberpensuloj kongresos en Amsterdamo, dume la "DE DAGERAAD"-nederlanda Liberpensula-Ligo-festosian 100-jaran ekziston.

Jubileo

La "Deutscher Freidenker-Verband" (Germana Liberpensula-Ligo) okazigis grandan demonstracion de la libera penso, rememore al sia 50-jara ekzisto, kiu nur estis interrompita dum la Hitlera-tempo.

Perbelaj floroj estis ornamita la urbeatro de Dortmund. Harmoniaj sonoj de la "Dortmunder Enzen-Quartett" ekkomencis la imponajn festhorojn je 3-a de julio 1955.

La unua prezidanto H.Freistühler salutparolis nome de la "D.F.V. kaj bonvenis la samideanojn kaj gastojn, kiuj multnombre partoprenis.

Himnoj imponaj, kantitaj de la "Dortmunder Volkschor" ankoraŭ pli solenigis la indan atmosferon.

Samideano d-ro Gremling el Luksemburgo parolis kiel dua prezidanto de la Mondunuiĝo de la Liberpensuloj. Klare li lumigis la kulturpolitikan situacion tutmondan kaj menciis inter alie la sangon kaj aĉm ribelon en Belgio kaj Argentino, organizita de la rom-katolika eklezio.

Nia amiko Liedermooj el Nederlando transdonis salutojn esperantlingve nome de "DE DAGERAAD".

Flame kaj entuziasme paroladis d-ro W.Wenzel el Dortmund.

Multan aplaudon li rikoltis, post kiam li alvokis al ĉiuj spiritbatalantoj ankoraŭ pli fortigi la aktivecon por niaj altnivelaj kulturceloj, aplikante la racian kaj sciencajn metodojn.

D-ro W.W. finis kun la espero, ke la nuna Liberpensula-Ligo atingu la fieran nombron de 650000 membroj kiel antaŭ la Hitlera-regado.

Post gajaj festhoroj kun humorplena programo bone finis la grandioza manifestacio por la l i b e r a p e n s a d o .

Tiu ne estas sola, kiu estas kun noblaj pensoj. (angla proverbo)

Vi ne rajtas mortigi.

Samtempe kiel la moderna trafiko sur la strato pli kaj pli grandigas, tiel rapide kreskas ankaŭ la danĝero perdi la vivon pro akcidento.

En Germanio, dum la pasinta jaro, kaptis la senindulga morto per akcidento ĉirkaŭ 12000 viktimojn. En la mastrumaĵoj de Okcident-Germanio okazis 2 000 000 akcidentoj, kun la rezulto, ke 8 000 homoj mortis senpardona.

Ekspertizistoj daŭre eksperimentas por malebligi aŭ almenaŭ pli malampleksigi tiajn katastrofojn.

Sed la plej simpla solvon por superi la homan problemon trovis sendube la "dia" eklezio per la alvoko: "vi ne rajtas mortigi - ankaŭ ne en la trafiko sur la strato". Estas vere mirinda, ke la eklezio rememoras je tia dia ordono. Hodiaŭ mi nek volas pritrakti detale la dian fortaĵon laŭ kiu la ĉiopovulo povas bremsi tian aŭ aliajn malagrablaĵojn, nek mi volas tuŝi la kriman rompon de tiu rekomendinda leĝo fare de la kristaj eklezianoj mem. Mallonge mi nur klarigos unu el miaj propraj spertoj kiamaniere la eklezianoj praktikis la dian leĝon "vi ne rajtas mortigi".

Dum la pasinta milito mi partoprenis al milit-diservoj malantaŭ la fronto. Ja, eĉ kolkefoje mi interbabilis kun militpastroj, sed neniam mi aŭdis el la buŝo de iu ajn pastro - ĉu katolika, ĉu protestanta - la admonon: "vi ne rajtas mortigi". Male, fakto estas, ke oni bonis nin inkluzive niajn mortigilojn, antaŭ ni soldatoj okazigis bestian infernon kontraŭ homoj nekonataj, kontraŭ tiuj t.n. malamikoj kiuj eble ankaŭ estis benitaj antaŭe, fare de siaj pastroj.

Tiamtempe, la kristanaj pastroj de la tuta mondo havis la plej sukcesplenan ŝancon por pruvi sian sincerecon kaj kuraĝe proklami la dian leĝon:....., Sed bedaŭrinde ili silentis pri tiu dia ordono, kvazaŭ ĝi ne ekzistis, kaj la sanga amasbuĉado inter la diaj infanoj rikoltis abunde inter la homaro. Dolorkriegoj de la viktimoj estis aŭdeblaj ĝis ĉiele, detruigaj flamoj helaj kaj fumuboj malhelaj, venintaj el la ruinaĵoj, kolorigis la ĉielon; adoraĵoj pro kadavroj malfreŝigis la aeron, sed indulgo kaj justeco de DIO - almenaŭ por infanetoj - ne brilis kaj la dia leĝo pri "ne mortigu" estis forigata el la kapoj de la kulturportistoj kristanaj. Ĉu la kristanaj ekleziuloj tiamaniere ne sufiĉe malkaŝis sian veran karakteron?

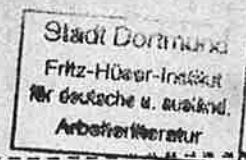
Sed tamen, pri nun-tempaĵoj ni ne bezonas pli miri olpri aliaj pasintaj okazaĵoj; versaĵne ekzistas de dio favorata murd-leĝo. Vidu 2.reĝoj, 19:35, laŭ kiu la anĝelo de la dio "kara", dum unu nokto mortigis 185 000 soldatojn Asirajn, kiam ili minacis Jeruzalemon.

Zorgojn pro manko de pastroj havas la eklezio, laŭ gazet-informo oni bezonas 160 protestantajn kaj 150 katolikajn pastrojn por la nova germana armeo.

Esperanto-societo C E L J E kaj Turisma sekcio de Slovenia Esperanto-Ligo eldonas novan gazeton "K O N T A K T O". Ĝi estas 8 paĝaj kun multaj bildoj.

Por konstrui "ATEISMA NOVAJ-SISTEMON" deziras kontakti kun ateistoj organizataj: S-ro C.Thomas Irwin, 804 Turk St. San Francisco 2, Calif. USORO

Al la geamikoj, kiuj ekferios baldaŭ, mi deziras bonan kaj agrablan libertempon.

No 3 Informilo de Liberpensula-Esperanto-amikaro junio 1955

N i a s t a t o

Vere ne estis supozeble, ke la publikaĵo en la revuo "Esperanto" majo 1955, pri la ekzisto de Liberpensula-Esperanto-amikaro kaŭzus tian grandan eĉon en la Esperantistaro tutmonda, k same vekis la intereson al la eminenta problemo ĉe tiom da sampensuloj. La multnombre esprimataj sentoj el diversaj landoj pri liberpensismo pravas la regantan konvinkon en la koroj de sen nombraj samideanoj pri la urĝa tempo ekflamigi la torĉon de racio, de libera spirito k de kultura progreso en Esperantio.

Ne necesas precipe menci i la grandan kontraŭreformacion de la krista klerikaro sur ĉiuj gravaj pozicioj de politiko, lernejo, familio, filmo, teatro, sindikato, eĉ sur militaristaj fakoj. Ili agas per ĉiuj rimedoj k laŭ modelo de la "Dia parolo" biblie fiksite. Tiamaniere ili mistifikas la naturleĝajn principojn.

Karaj liberpensulaj geamikoj, ne malgranda parto de Esperantistoj jam **disrompis** la spiritajn katenojn de la krista mitologio, por ili signifas la t.n. "vera krista kredo" tute fantasia imagaĵo el praaj tempoj, por ili malaperis la mistika forto de ĉiuj dogmoj k superstiĉoj. Kolekti ĉi tiujn klerulojn por agi kune, estu unu de niaj seriozaj taskoj.

En ĉi tiu intenco estis pasintan jaron en Germanio fondita la "Liberpensula-Esperanto-amikaro".

La nomo mem tute klare esprimas la karakteron de la amikaro. La libera pensmaniero, sopiranta al riĉa scio, al reala vereco, k altkvalita kulturo postulas de ni la pretecon direkti nian agadon kontraŭ tia religia sistemo, kiu jam multaj jarcentoj subpremis la homaran progreson diversrilate, eĉ tre ofte per krimaj intrigoj.

La r e g u l a r o estas:

- a) Ni celas unuigi ĉiujn Esperantistojn kiuj sentas sin ĉu liberpensulo, ĉu ateisto, ĉu raciisto, ĉu humanisto ks, indiferece ĉu ili estas organizataj en tiatendencaj ligoj.
- b) La amikara vivo estu tute libera, sendependa k politike neŭtrala. Ĝi funkciu laŭ frakci-statutoj de Esperanto-organizo, sed en la senco de liberspiritaj ligoj.
- c) Ĉiuj anoj utilu, praktiku, propagandu Esperanton en siaj liberpensulaj medioj, provu publikigi artikolojn pri Esperanto, kolektu pruveblan materialon pri diversaj fiagoj de eklezio k sendu ilin al la amikara sidloko.
- d) Interamika informilo estu aperigata k sendata al ĉiuj membroj.
- e) Por obliigi, ke ĉiu, ankaŭ la plej neriĉa liberpensema Esperantisto povu partopreni nian kulturalan efikadon, kotizon ne estu fiksite, sed ĉiu bonvole kunhelpu efektiviigi la frakcian funkciadon laŭdeziro.
- f) Ĉi tiuj punktoj estu ŝanĝeblaj laŭ decido de la anaro.

N i a s u k c e s o

Sekve de niaj klopodoj ni registras kiel unuan paŝon sur nia vojo, ke la "Deutscher Freidenker-Verband" (Germana liberpensula-ligo) aknoskas Esperanton la plej taŭga interkomprenilo k regule aperigas Esperanto-angulon en sia organo "Der Freidenker"

Nia libera opinio No. 2

MAJO Liberpensula-Esperanto-amikaro Germanio 1955

Iom pri la historio de la "Germana-Liberpensula-Ligo

Certe estas interesa, ĉefe por alilandanaj liberpensuloj, ateistoj, k.a. scii ion pri la fondiĝo, evoluo, malapero, k. renaskiĝo de "Deutscher-Freidenker-Verband" (DFV), kiu festos sian 50-jaran ekziston en ĉi-tiu somero.

Rigardante al la jaro 1905, kiam 12 liberpensemaj aktivuloj renkontiĝis en Berlino por fondi la "Organizon de liberpensuloj por cindriĝo", ni vas laŭdi la fidelajn antaŭbatalantojn, kiuj senlase celis al la plej ta stuparo kultura k spirita.

Nur malrapide kreskis la organizo, la ekleziaj potencoj ege bremsis realigi la progresajn celojn. Sed tamen, post la kruela amasbucado en la Ja 1918 nombris la organizo 3320 membroj, 1920 jam 59800, k atingis 261500 anoj en la jaro 1922.

Nun ekevoluiĝis la ligo rapide. La organa gazeto "Der Freidenker" ekvivi k povis 1927 komuniki la solenan akordigon kun la "Unuigo de proletaj liberpensuloj" sub la nomo "Ligo por Liberpensismo k Cindriĝo."

La kulturpolitikaj celoj pli k pli kristaliĝis k montris la plej fieran forton, kiam 1930 la Ligo ricevis la nunan nomon "Deutscher-Freidenker-Verband."

La aro da 650000 konciaj spirit-batalantoj kontraŭ kristaj dogmoj, absu aĵoj k impertinentecoj estis la plej timata grandorganizo de la eklezio. Nur la "Hitlera-tempo" abrupte malebleigis la pluan liberpensulan evol k la organiza vivo estis tute detruita je 20.7.1933, dum samtempe en ĉi estis baltita la disputebla "Reichskonkordat" inter Hitler k Vatikano. La postmilita rekonstruado de "D.F.V." el la ruinoj de la iama fierar okazis sub la plej malfavoraj cirkonstancoj.

La nuna neampleksa membraro aspektas kiel insuleto en orkana oceano, ĝi staras kiel roko de la racio kontraŭ la ondegoj de la eklezianaj fiagad. La atingindaj celoj kiel:

spirita k konscienca libereco - disigi la ŝtaton de la eklezio -
disigi la lernejn de la preĝejo - paco - popolinterkompreno -
militservrifuzo, - klare manifestas la altan nivelon.

Por ni karaj samcelanoj ĉi-landaj, estu la pritraktado de la liberpensi ateismo, humanismo k.s., afero k tasko kun tutmonda horizonto, plenumen per nia komuna lingvo Esperanto.

Ni provu vekigi la intereson al Esperanto de ĉiuj samceloj organizoj. La "Deutscher-Freidenker-Verband" tre favoras Esperanton kiel la plej taŭga ilo por distrompi naciajn barilojn- rasmaljustecojn k por interfra iĝi la homaro.

Okaze de la jubilea festo bonvolu gratuli multnombre la "D.V.F." esperalingve. Adreso: Hubert Freistühler, Lichtendorferstr. 51

D c h w e r t e /Ruhr, Germanio.

"Unuigu por ke la homa genio ne sin turnu kontraŭ homo, por ke scienco kiu estas la formo la plej alta de l'spirito -
ne eksternu, kun la pensuloj, la penson mem. Einstein

NIA LIBERA

OPINIO

Nr. 1 Liberpensula Esperante-amikaro
liberpensula frakcio de S.A.T.

junio 1954

Sub la moto "la libera vorto devas havi hejmon" aperas la unua provizora eldono de nia informilo nomita: "Nia libera opinio". Ĝi prezentu vere nian liberan opinion pri ĉiuj aktualaĵoj. Longtempe ni liberpensaj Esp. estis dormantaj k. ripozantaj. Vane ni atendis la aperon de iu ajn aktiveco inter nia germana Esperantistaro. Sed ĉiru, nek-ĉoj nia povas kreski io se ni mem ne semos la frukton, kiel povas esti konstruata libera konstruaĵo, se ni ne verkos la fundamenton de la reŝtelo, verace k. humana racio sen la pezaj katenoj de religiaj dogmoj? Do, ni mem prenu la konstruilon en niajn manojn k. eklaboru por ke nia libera opinio ricevu forton, ke ĝi estu audebla en ĉiuj abskuraj anguloj de nia spirite subpremita tero. Ĉiuj homoj devas ekkoni la neceson de la libera vorto k. pensado. Nur tiel ni sukcesos senti la klaran brilecon de la suno k. spiri la puran aeron k. laudi la belecon de la naturo.

La komenco de nia paŝado jam sukcesis k. la fondita unuiĝo de la liberp. Esp.-amikaro montru al ni nian pluran irendan vojon, direktigota de ni mem. Kiel Esp. ni havas idealajn taskojn k. ni montru al ĉiuj nesampensantoj, nesamlandanoj k. nesamracoj nian toleremon k. homecon pri ĉiuj vivantoj.

Ĉiu homo povas pensi lauvole, sed estas nia rajto k. devigo akuzi ĉiun krimemulon kiu intensas direkti la amason de la popoloj al la abismo k. mallibereco. Nian bonvolon al ĉiuj homoj montru rajto, ĉar ni ja ne agnoskas nek diŝon, nek diŝlon nek superetiĝon al kiuj ni estas humiligataj al kiuj apartenas nia amo k. danko. Do, gek-ĉoj, pruvu nian liberpensisman tiel, ke ankaŭ la pativrestantoj gek-ĉoj kunhelmu efektiviĝi nian kulturen mondkoncerton, sen devigo, timo, malvivado k. ĉivestaj krimoj.

Ni estu la kunkonstruantoj de la nenaplekse internacia solidareco k. libera pensado, per nia talto, lerteco, prudento, klerigado k. per sisto. Veniu laciĝu de ci-tiu luktado k. sendu proponojn, materialon, demandojn pri la plura evoluo de nia liberp.-Esp.-amikaro k. Liberpensula frakcio de S.A.T. al germana parento:

kamarado Eduard Weichmann

Dortmund-Kirchderne, Lotenkamp 4

Ĝed granda sukceso signifas la konstanta aporo de la Esp.-angulo en "Der Freidenker". Eldonejo: Hubert Freistühler

Schwerte/Ruhr, Lichtendorferstr. 51

-Germanio-

Pri la lasta grava novaĵo de gam. Liberpensula-asocio ni povas komuniki, ke dum la ekst-ordinara ĉefkunveno de G.L.A. 17.4.1954 en Dortmund estis akceptita la decido, laŭ kio ĉiuj membroj de la G.L.A. povas pretendi la rajton je militrifuzo laŭ artikolo 4, alineo 3 de la provizora konstitucio.

Preĉipe ni Esperantistoj kaŭzas substreki ĉi-tiun gravan decidon. Ĝi signifas pluran paŝon al la mondpaco k interkompreno.

Povas esti, ke diversaj opinioj pri tio iomete disvastiĝas, tamen ni ne diru kiel kristo laŭ Matth. 10.11 "Mi ne estas veninta por alporti pacon, sed la glavon."

Ni diru: neniam militon, neniam amas-popolbuĉadon, ni diru pacon kaj bonvivrajton por ĉiu individuo !

Edmund Mackay